

an och taga det efter måltiden, hvar man än är. Det kan hända att du burit på ditt onda längre än, hvad jag gjort, och att du därför får hålla på längre än jag för att bli kvitt detsamma. Jag tror dock att det är klokt att du gör ett uppenhåll allt emellanåt för att icke gifva magen den vanan att han nödvändigt skall ha denna hjälp.

Du tycker förstås att jag skrifer på ett konstbesynnerligt papper, men jag hade inget annat hemma, och är jag nog själfkär för att tro att du blir glad för bref från mig på hvilket papper det än kommer.

Den gode Niklas skall komma ut på måndag för att väga af bo-platsen, men har jag icke brytt mig om att tala om för honom, att du redan gjort detta. Jag fick ett dumt bref från honom härom dagen, hvori han undrade om jag blef klar i denna veckan. Jag gaf honom ett svar, som var ännu dummare, och sitter han nog ännu och undrar öfver, hvad jag menade.

Ja, nu är du väl nöjd på allt mitt pladder, och slutar jag därför brefvet med de hjärtligaste hälsningar.

Tillgifne vännen

Knut Tinnberg

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen
(J. Almqvist)

Hamburgsund den 22/3 1934.

Käre vän!

Det var ledsamt, att du skule gå och bli sjuk, men hoppas jag innerligt, att det snart går över, och att jag snart får råka dig frisk och kry som vanligt. Det var smällt af dig att ringa i morse, och skriver jag detta bref egentligen endast därför, att jag tror att du, då du nu måste hålla dig stilla, tycker att det är roligt att få bref.

I morgon slutar jag gräfnngen här. På lördag avväger, fotograferar och ritar jag och på söndag skall jag fotografera och rita af en del hällristningar. På måndag bär det i väg till Humnebostrand. Vet ännu ej med bestämdhet, om jag kommer till Göteborg i påsk, men kommer jag annars alldeles säkert strax efter påsk. Min äldste pojke tänker nämligen att då gå å sta och gifta sig. Jag söker emellertid upp dig, när det än blir.

Här har det nu tills dato framkommit: 1 spjutspets, 1 defekt, slipad flintyxa, tre tjocknackiga grönstensyxor, ett 40-tal pilspetsar, ca 15 skrapor, ungefär lika många kärnor, 6 pilspetsar af skiffer, två andra bearbetade skifferstycken, en genomborrad tand, en benkrok, en bennål och ett slags hacka eller yxa af ben. Dessutom naturligtvis stora mängder af flintskärf, keramikskärf och ben.

Hvad ansöknngen till Kungl. Vetenskaps och Vitterhetsakademien beträffar, så gör jag mig icke stora bekymmer för denna sak. Blir den afslagen, så söker jag istället nästa ett Hvitfeldtskt stipendium. Här tycker jag att en sådan ansökan bör för själfva sakens skull ligga väl till. Jag är som alla skänningar enveten, då jag får något i hufvudet, och i detta fallet tänker jag icke att släppa taget.

Ja, nu kanske du är nöjd på mitt prat, och slutar jag därför detta bref med att sända dig mina hjärtligaste hälsningar. Krya nu snart på dig ordentligt!

Tillgifne vännen

Knut Timberg

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

(J. Alms)

Hunnebostrand den 26/3 1934

Vän och broder!

Inneliggande sänder jag dig den utlofvade skissen öfver profilen vid Rörvik. Fotografierna skall du få sedan.

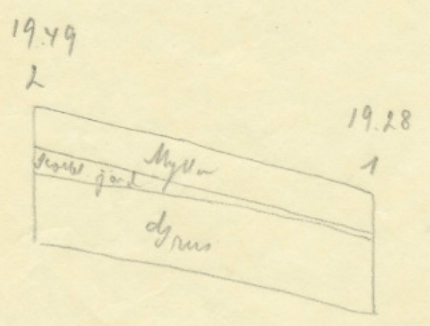
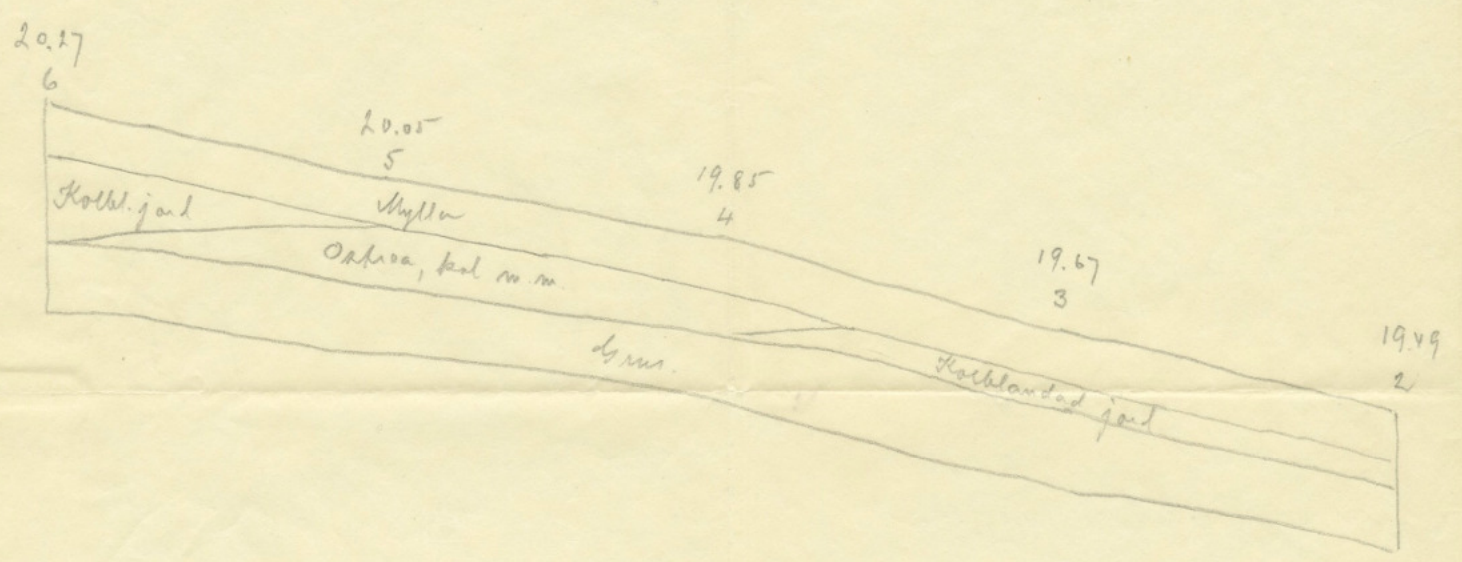
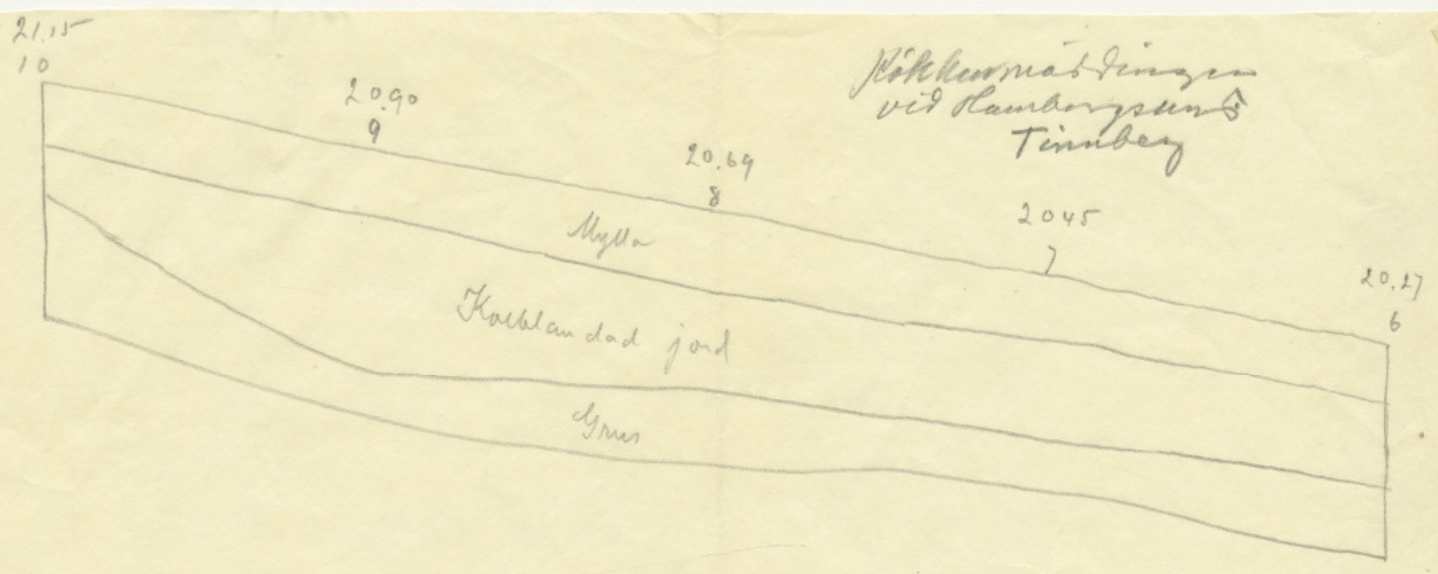
Hoppas få se dig pigg och kry som vanligt, då jag efter Påsk kommer till Göteborg.

De hjärtligaste hälsningar från

tillgifne vännen

Knut Timberg

Kalkhormätningen
vid Hambozsunns
Tinnberg

Skala: 1cm = 2dm.

(J. Almqvist)

Uddevalla den 13/4 1934.

Käre vän!

Talade med din fru i telefon i går, och har hon samma uppfattning som jag att det går framåt med dig och bakåt med sjukdomen, hvilket gläder mig mera än du ens kan ana. God fortsättning!

Inneliggande sänder jag dig nu 5 fotografier från Hamburgsund, som jag inbillar mig att det skall glädja dig att få se. På baksidan af hvarje fotografi står det angifvet, hvad det är. Det hade emellertid skett en olycka med det största fotografiet hos fotografen. Sedan det var färdigt, hade någon annan fått tag i det och använt detsamma som räkningspapper och sedan kastat det i papperskorgen. Häraf kommer det sig, att det icke är i felfritt skick, men kan du längre fram få ett bättre.

I går hade jag bref från Humbla, och vill han att jag skall komma upp till Gäfle och söka efter stenålder i Gästrikland och Hälsingland. Jag vet ännu icke hvad jag skall svara honom, då jag ju redan har hela sommaren belagd, men kanske jag kan göra en del i höst. Så du ser, att jag börjar att blifva efterfrågad.

Med min ansökan hos Kungl. Vetenskaps & Vitterhetsakademien blef det, som jag anade, pannkaka, men hade jag aldrig brytt mig om att söka, om jag vetat att jag hade Jägerskiöld att konkurrerera med. Men man är väl skåning och därför icke van att ge sig i första taget, och kommer jag därför att nästa år söka anslag hos Hvitfeldtska istället, där jag jag anser att en sådan här sak bör ligga väl till.

Ja, nu börjar du väl snart att bli trött på mitt pladder, som ju bara rör sig om mina egna angelägenheter.

Jag är emellertid åter i Göteborg om c:a 14 dagar, och hoppas jag då få se dig om icke som vanligt, då detta väl vore för mycket begärt, dock pigg och kry och hemma igen.

De allra hjärtligaste hälsningar från

sin lifvige vän
Knut Tinnberg

17/38

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Kville socken
m. n. 7/2 438

F 662/38
Vid svar tordo ovan-
stående bokstav och
nummer återopas.

Herr Intendenten Nils Niklasson, Göteborgs museum,
G ö t e b o r g .

Från fil. kandidaten Sverker Jansson har Riksantikvarie-
ämbetet i dagarna mottagit redogörelser för ett flertal för-
rättningar i Göteborgstrakten och Bohuslän. Beträffande mate-
rialet från undersökningen av stenåldersboplatsen vid Rörvik,
Kville socken, vore Ämbetet tacksamt få mottaga som lån före-
kommande originalkartor på väv, då Ämbetet önskar direktkopiera
desamma för arkivet. Stockholm den 7 februari 1938.

På Riksantikvarieämbetets vägnar:

K. A. Gustavsson

Svar se omst. sida.

RIKSANTIKVARIÄMBETET
Stockholm

F
Vid var förts över-
skickat till den
numera förvaras

Till Riksantikvarieämbetet, Stockholm Ö,

På Ämbetets begäran den 7 ds (dnr 662/38) översändas härmed
såsom lån 7 stycken kartor och planer från undersökningen
av stenåldersboplatsen vid Rörvik i Kville sn.

Göteborg den 10 februari 1938

*Den 19/3 1938. Handlingar och kartor
i återkomna.*

Den 19/3 1938. Handlingar och kartor
i återkomna.
På Riksantikvarieämbetets vägnar:
Göteborg den 10 februari 1938.
Kommunda originalkartor på väv, så ämbetet önskar direktkopiera
Kville socken, vore ämbetet tackade för mottaga som från förr-
klafat från undersökningen av stenåldersboplatsen vid Rörvik,
skänningar i Göteborgsarkivet och Hovsala. Beträffande mafe-
ämbetet i dagarna mottagit redogörelsen för ett flertal för-
från till. Kändisaten övriga klasser har Riksantikvarie-

K. K. K.

Göteborgs Museum har från Eder fått mottaga föremål från en på Eder mark belägen boplats från stenåldern. För denna värdefulla gåva liksom för nderstöd och hjälp vid den av museet föranstaltade undersökningen fram bäres härmed ett varmt tack. Göteborg den 9 april 1934. Styrelsen för Göteborgs Museum.

Hamburgsund.

Körvik,

Herr Carl Christiernsson,

Lantbrukaren

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 165/34

72/35. 77/35

93/36

Göteborg den 11.4. 1934.

Herr Carl Christiansson,

Rörvik,

H a m b u r g s u n d .

Göteborgs museum översänder härmed sitt officiella tack för allt det tillmötesgående vi rönt under utgrävningen av stenålders boplatsen. De utlovade böckerna äro ännu hos bokbindaren, men så snart de bli färdiga, skall jag sända dem. Likaledes kommer vi med det snaraste att ta itu med iordningställandet av tavlan med de viktigaste fornsakerna.

Med hjärtligaste hälsningar och tack

Eder förbundne

Vilhelm Peterson

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Hunnebostrand den 3/3 1934.

Jfr 165/34
72/35, 77/35
93/36

Intendenten

Fil. D:r Herr Nils Niklasson

Göteborg.

Allra först ber jag att på det bästa få tacka för intyget. Min ansökan är nu iväg, och få vi se, hvad det kan blifva af detta barn så småningom.

Idag har jag en annan sak på hjärtat. För någon tid sedan fick jag höra, att det i trakten af Hamburgsund gjorts en del fynd, som tydde på att en kjökkenmödding blifvit funnen. Jag skref då till ägaren af gård-
en och begärde närmare besked, och fick jag detta idag. I en grusbank har vid gruskörning på ett djup af 30 cm. under markytan påträffats c:a 20
ben, en spjutspets, en söndrig yxa, diverse flintspån och ett par bitar
af en urna. Beskrifningen tyder på att det är en graf, som man träffat på, och har ägaren varit nog klok att stoppa gruskörningen. Han skrifer emellertid och ber att någon genast skall komma dit, då han behöver få gruskörningen i gång igen. Platsen ligger c:a $1\frac{1}{2}$ mil härifrån, och reser jag gerna dit, och tittar på det samt lagar så att jag får hand om fynden, om jag bara får mina reskostnader och andra utlägg täckta. Bilen torde komma att gå på c:a kr. 12.- efter de uppgifter, som jag erhållit. Kan det bli något för besväret, så har jag naturligtvis inget däremot. Skall d:r Niklasson resa dit upp från Göteborg, kommer det säkert att gå minst på det dubbla, och så ligger platsen dessutom mycket otillgängligt till. Bäst vore nog i så fall att resa till Fjällbacka, och sedan taga bil därifrån.

Då emellertid saken är af brådskande natur, så ringer jag på måndag förmiddag från Uddevalla, dit jag nu reser om ett par timmar. Jag

165/34
72/35, 77/35
93/36

Intendenten

Fil. D:r Herr Nils Niklasson

Göteborg.

Har idag varit vid Rörvik, och följer här nedan nu redogörelse för dagens äfventyr.

Kanske vi först skola tala om omkostnaderna för saken. De äro:

Bil, tur och retur c:a 3 mil med dricksp.	13.50
Telefonsamtal i förrgår	50
Porto för dagens paket	? ?

Det är det hela. Det var emellertid ett himla busväder med skyfall hela tiden, hvarför jag ej fick gjort skisserna så som jag skulle velat, men hoppas att de gå att förstå ändå.

Nu till själfva saken. Det var icke någon graf, såsom vi båda trodde, utan en stenåldersboplats med keramik och tydlig kjökkenmödding. Det är med all säkerhet det finaste fynd, som på mången god dag blifvit gjort här på västkusten.

Då brevet emellertid måste blifva långt, delar jag in det i olika rubriker.

Själflva stenåldersboplatsen.

Denna ligger i en backsluttning emellan tvänne berg, och c:a 15 m. öfver hafvet. Marken i backsluttningen är orörd så när som på den grusgrop, som i dagarne upptagits.

I öfre delen af grusgropen framträder på två ställen brända stenar och kol, som med all säkerhet höra till tvänne olika härdar. Vid den öfre af dessa härdar är den vackra spjutspetsen funnen.

Keramiken.

Denna finns såväl vid de båda härdarne som inblandad jämte

~~inblandad jämte~~ flintskärf, ostronskal och ben i kökkenmöddingen. Efter, hvad jag kunnat finna, finns det två olika slags ornamentering på keramiken.

Det här äfven framkommit ett par brända lerstycken, som jag vill ha till lerkliningar.

Kjökkenmöddingen.

Detta är det intressantaste af alltsammans. Denna ligger nederst, och har troligen en gång i tiden legat i själfva strandbrynet. Här har stenåldersfolket kastat resterna af sina måltider, och då de varit så förståndiga att de äfven förtärt massor af ostron, så äro benen bevarade. Några ben finnas ej någon annan stans än i kökkenmöddingen. Det är endast själfva kanten af såväl boplatsen som kökkenmöddingen, som kommit i dagen, tack vare att ägaren till gården varit så klok att genast stoppa sandkörningen. Här i kanten är kökkenmöddingen ej mera än 30 cm. mäktig, men misstänker jag att den tilltar betydligt i tjocklek längre in.

Benfynden.

Då jag emellertid såg att det icke var människoben, utan djurben, har jag, då jag ansåg att det var rätt så brådskande att få fastställt detta, sändt ^{benen} (till professor Jägerskiöld, men samtidigt meddelat honom att jag gjort denna första preliminära undersökning för Göteborgs museums räkning.

Bland benen äro ^{ett} (tvänne), som varit utsatta för bearbetning, hvilket jag särskildt påpekat för J.

Flintfynden.

Då man tar i betraktande att det endast är den allra yttersta kanten på boplatsen, som blottats, och att inga gräfningar gjorts hvarken af ägaren till marken eller af mig för att få tag i några fynd, så kan man icke säga annat än att de äro mycket rikliga. Där finns en vacker, spjutspets, ett stycke af en slipad yxa, en spånkrapa, flera pilar, kärnor m. m.

En del af det öfversända flintmaterialet har jag plockat själf, och en del har markägaren plockat. Allt, hvad han har hittat har han skänkt, utom spjutspetsen. Denna ville han icke afhända sig, utan fick jag densamma endast till låns. Jag bjöd honom 5.- kronor, men då han är oernördt intresserad af alla slags fornminnen, sade han att han gerna själf ville behålla den. Jag tycker emellertid, att man kan göra ett försök med att bjuda honom t. ex. kr. 10.- först, innan den återsändes. Det kan hända att han tar detta.

Mitt förslag till nästa steg i denna sak.

Då jag anser att kjökkenmöddingens storlek med det snaraste bör fastslås, föreslår jag att jag får göra en profgräfnings ungefär så som jag anger på min skiss, men då jag icke kan sköta denna sak härifrån, finge jag under tiden slå mig ner i Hamburgsund.

Då jag emellertid är klar här nu hvilken dag som helst med mitt bensamlande vid kanalen, skulle det, för att förhindra onödiga och dyra resor, vara bra om jag kunde få ett mycket snart besked härom.

Då ju Jägerskiöld säkert har stort intresse af benen, som komma att komplettera benfynden vid kanalen, går han säkert med på att dela kostnaderna med Göteborgs museums arkeologiska afdelning.

Då man emellertid måste gå fram mycket försigtigt, så att ingenting förfäres och så att man samtidigt noga ger akt på allt, som kan vara af värde för bedömande af saken, beräknar jag att en sådan profgräfnings kommer att taga c:a 8 å 10 dagar.

I bref samtidigt med detta, har jag gjort precis samma framställan till professor Jägerskiöld.

Vidare åtgärder.

Då man ju icke kan stänga mannen att få taga grus ur sin grop, så bör enligt min åsigt denna synnerligen intressanta boplats snarast möjligt helt utgräfvast, och har jag tänkt mig att det skulle kunna ske på ungefär följande vis.

Sedan jag klarat af den af mig föreslagna profgräfningen, meddelar jag huru lång tid, som jag anser, att det skulle ta att gräfva ut kjökkenmöddingen och skulle detta kunna gå på icke allt för lång tid, skulle jag kunna åtaga mig detta.

Sedan skulle kanske d:r Niklasson själf kunna taga inhåll med själfva boplatsen till sommaren. Hafvet går in med en vik, c:a 300 m. från boplatsen, och det skulle nog kunna gå att förena såväl sommarnöje som utgräfning.

Ägaren af gården har lofvat att tillsvidare taga grus vid sidan om boplatsen, där det åtminstone ännu ej visat sig några tecken till stenåldersboplats, och tänker jag att gruset här räcker ett par tre månader framåt.

Det går mycket väl för sig, att taga denna sak i två etapper, då stenåldersboplatsen och kjökkenmöddingen ligga helt skilda åt.

Några slutord.

Det skulle ju vara mycket roligt, om d:r Niklasson kunde komma hit upp och vi gemensamt såge på saken, men ligger ju platsen så afsides och svåråtkomlig, att jag icke vågar räkna härfpå. Det enda vore, att resa till Fjällbacka, där det finns en postbil, som har anslutning till bussen och som man kan fortsätta med till Hamburgsund. Jag tror dock knappast, att det går att komma fram och tillbaka på en dag.

Jag är emellertid fullt öfvertygad om att jag bedömt saken rätt. Mina hufvudskäl härför äro: ben finnas endast i kjökkenmöddingen och äro icke människoben, samt keramiken, som är spridd så godt som öfver hela platsen består endast af skärffvor, som ligga inblandade här och där i jorden. Då skärffvorna härröra från ett nergrävt begravningskärl, ligga alla samlade på en enda liten plats. Så är det emellertid icke här.

Då jag anser att det är af stor vigt för vetenskapen att detta fynd på bästa vis tillvaratages, så böra också alla lämpliga åtgärder vidtagas med det skyndsammaste.

Vi ha här i vårt land ytterst få artefakter af ben från stenåldern, men inbillar jag mig att det skall lyckas att i kökkenmöddingen få tag i en hel del sådana. Det är alla ostronskalen, som verkat konserverande på benen.

Till slut vill jag därför komma med bönen: gör, hvad som är möjligt i denna sak, och gör det snart.

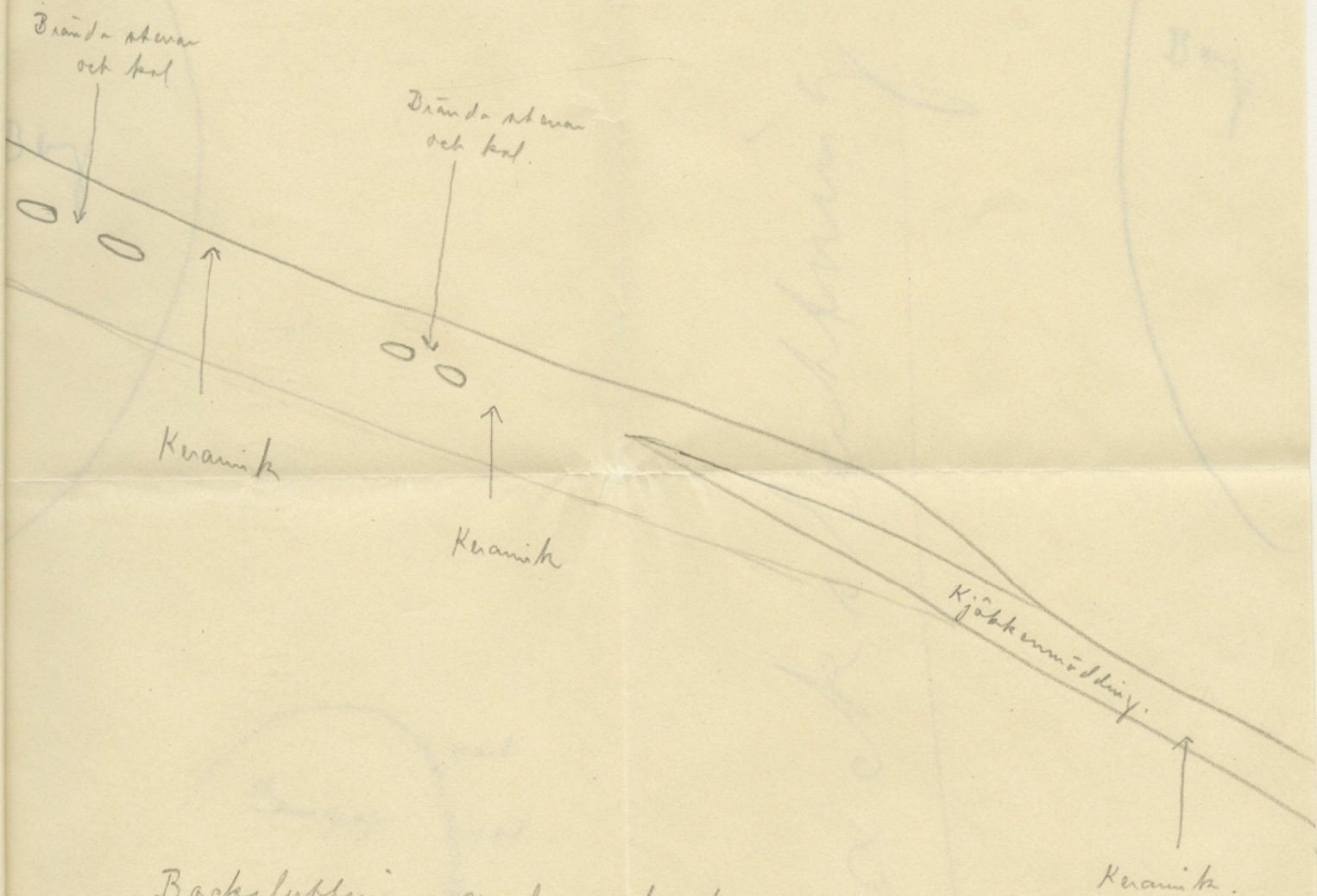
Sänder mina bästa hälsningar, och tecknar

med utmärkt högaktning

Knut Tinnberg

mitt telefonnummer här är: 99

Frånhandsprofil öfver fjärdplatsen
vid Rörvik

Backslutning med rebenkar.

Profilens totala bredd 0:0 5 m.

Enligt de som de utskodade
högare upp, skulle jag vilja
göra en profylisering för att
uttråna kjökkenmuddningens
utbredning och djup.

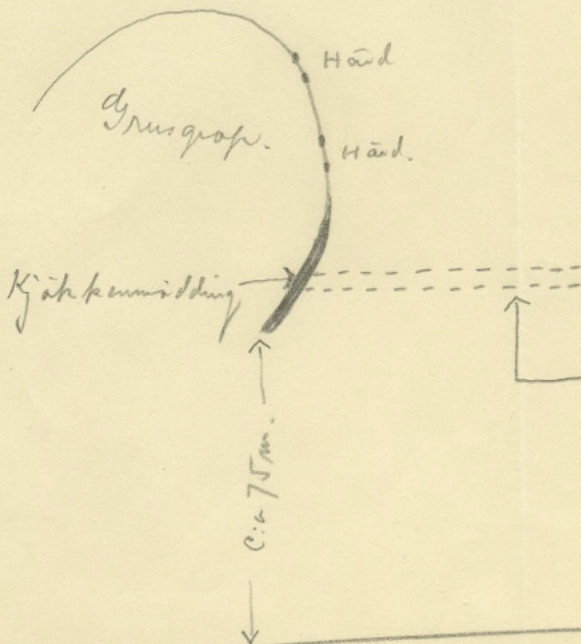
Åker

Fyndplatsen i fågelperspektiv.

Bay

Bay

Bockslukning

Ungefär så som de skickade
kujerna anse, skulle jag vilja
gå på en pratgräpning för att
utlösa kjåkernsoddningens
utskickning och djup.

Åker.

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Hunnebostrand den 7/3 1934.

3.

7/2 165/34
72/35, 77/35
93/36

Intendenten

Fil. D:r Herr Nils Niklasson

Göteborg.

Aberopande mitt gårdagsbref öfversänder jag nu inneligganden ett fotografi öfver fyndplatsen, som klargör den af mig sända profilskissen. Kostnaderna för fotografiet belöpa sig på 75 öre, som ju kunna läggas till mina andra utlägg.

Om fotografiet vändes helt om, och hålles upp emot ljuset, framträder en del anteckningar, som jag gjort bak på kortet. Det är märkligt på kökkenmöddingen samt huru långt den sträcker sig inåt och nedåt banken, som jag skulle vilja genast undersöka. Jag tycker icke att man skulle behöfva språka med Riksantikvarien om denna sak. Detta bör kunna gå rätt lätt, om man gräfver sig fram ungefär i rätt vinkel emot grustagets vägg, och eventuellt äfven gör en mindre gräfnings i rätt vinkel emot den andra gräfnings^{-en}. Om man sedan skulle vilja göra något mera, kan man ju gå på Riksantikvarien.

En sådan undersökningsgräfnings tycker jag ej att det skulle behöfvas något tillstånd till, då man ej rör själfva boplatsen. I alla händelser är jag ej rädd för att göra den utan vidare. Annat vore, om jag gaf mig upp i själfva boplatsen och gräfde.

Vetenskapsen kommer i alla tider, att stå i stor tacksamhets-skuld till ägaren af Rörviks gård, herr Carl Christiansson, som var så klok, att han genast stöppade sandkörningen, då han förstod, att den var något ovanligt, som han kommit på. Det enda, som blifvit spolieradt är möjligen en del af en härd. Af kökkenmöddingen är det ej rört mera än c:a $\frac{1}{2}$ kvadratmeter. I denna lilla del af kökkenmöddingen har det emellertid framkommit c:a 40 ben och benfragment, hvilket bevisar den stora rikedomen

Mina Vänster

af ben i kökkenmöddingen. Hvad som særskildt glædde mig var emellertid att två af benen visade spår af bearbetning, hvarför jag tror att kökkenmöddingen rymmer många benredskap. Benen äro emellertid onyttigt sköra, hvarför man får använda den största försigtighet, då man skall ha fram dem, men hårdna de ju sedan de torkat.

Jag undersökte hela kanten i grusgropen, och äro därför de anteckningar, som jag gjort bak på kortet rigtiga. Den öfre härden, som jag angifvit på skissen, har icke kommit med på fotografiet.

Jag har lyckats lista ut ett sätt, som det går att resa på, och hvarpå det går att hinna fram och tillbaka på en dag.

Om man reser från Göteborg 7.53 på morgonen är man i Dingle vid 11-tiden. Om man sedan tar buss därifrån till Brygge (stationen innan Bovallstrand), kan jag möta där med bil, och är man då ungefär kl. $\frac{1}{2}$ 1 i Rörvik. Sedan kan man stanna där till kl. $\frac{1}{2}$ 5, då man med bil hinner den nedgående bussen i Brygge, och kommer tillbaka till Göteborg igen kl. 9.37 på kvällen. Bilen kommer ju att bli dyr, men man sparar ju tid. Hvad bilen kan komma att gå på, kan jag icke säga. Man får nog för resten taga två bilar, då man icke kan ha den första att stå och vänta i fyra timmar.

Ja, nu tror jag att jag klargjort allt på bästa vis, och blir tacksam för snara meddelanden.

Jag har med några rader underrättat äfven Alin om fyndet, och gifvit honom besked om resmöjligheterna. Kanske jag på söndag får se båda herrarne här. Här är full vår och fint värre, och tror jag att vi skulle få en treflig söndag tillsammans. Matsäck får dock medtagas, då man icke någon gång kommer i närheten af något näringsställe. Det enda skulle ju vara att ta sig in till Hamburgsund, men vet jag ju icke, om det kan bli någon tid härtill,

Sänder mina hjärtliga hälsningar.

Med utmärkt högaktning

Ann Timber

32/34

Göteborgs Museum.
Arkeologiska avdelningen

4

Jfr 165/34
72/35, 77/35
93/36

Göteborg den 8 mars 1934.

Till

Riksantikvarien.

Till undertecknad har anmälts, att i en grusgrop vid Hamburgsund i Kville socken fynd blivit gjorda, vilka ange förekomsten av en boplats, sannolikt från yngre stenåldern, att döma av de till Göteborgs museum insända fynden. Ägaren har självmant upphört med grustagning, men då han så fort som möjligt önskar fortsätta arbetet, anhålles att för Göteborgs museums räkning och på dess bekostnad få företaga en preliminär undersökning.

Göteborg som ovan

I fyndet ingår även spår av järn, varför det är viktigt, att vi här ha ett försök med en järnmetallanalys.

32/34

Göteborgs Museum

Arkeologiska avdelningen

KORTBREV

72/35, 77/35

93/36 Inkommet

Fil. Dir Nils Niklasson

Göteborgs Museum

Göteborg

AVSÄNDARE:

NAMN: .....

ADRESS: .....

Hamburgsgränd 12/3 1934.

5

Broder!

Är nu här och har börjat installera
mig. Har emellertid endast 2 plåtar med
sitt min kamera, och då här ej finns att
köpa hvare sig film eller plåtar, får jag här-
med bejda dig sända mig 1 ds planfilm
9x12.. De, som icke går åt, kan jag an-
singen betala eller återlämna. Vore bra
om filmen kunde sändas i morgon.

Tack för lädan med innehåll samt
nyttelsh, som allt kommit riktigt fram. Du
skall snart få höra af mig igen. Som
adress räcker det med endast Hamburgsgränd.
Alla kärma mig, sedan.

Hjärtliga hälsningar från
vännen

Knut Tiemborg

Hamburgsund den 13/3 1934. 6

32/34

Göteborgs Museum

Arkeologiska afdelningen

165/34

72/35, 77/35

93/36

Intendenten

Fil. D:r Herr Nils Niklasson

Göteborg.

Min vän!

Skref några rader igår, som jag hoppas kommit fram. Har idag trots full snöstorm stått på hufvudet i stenåldersboplatsen. Det var skada att det skulle blifva sådant väder nu, då det ^{ta} högst afsevärdt inverkar på arbetstakten. Allting blir kallt och klivbigt, och själf blir man kall, våt och ruggig.

Dagen har emellertid ändå trots alla besvärligheter varit god, och det är detta, som jag vill glädja dig med. För att få rätsida på det hela, började jag med att först aflägsna rasmassorna efter kanten på gropen, som jag gick igenom sorgfälligt, och visade sig detta vara klokt. Det har blifvit vackra fynd, och ändå har jag icke hunnit med allt i dag. Det har således framkommit en massa spån, två kärnor, en pilspets af samma typ som de föregående, en hel del keramikskärfvor af den tjockare typen samt tvänna grönstensyxor. Jag sänder inneliggande en skiss å de båda yxorna. Den ena är felfri, men den andra är sönderslagen. Dessutom har jag naturligtvis fått en massa skärf och annat flintskrot.

Den unge Christiansson hjälper mig, och har jag gjort upp med honom om en timlön af 70 öre, d. v. s. detsamma som A. K-arbetarne ha i denna trakt.

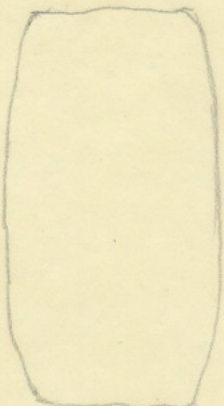
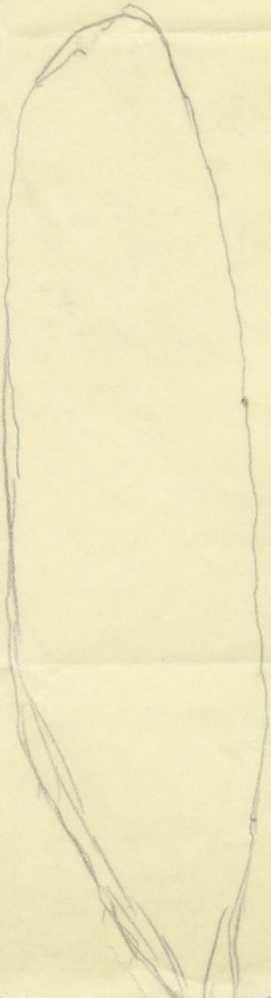
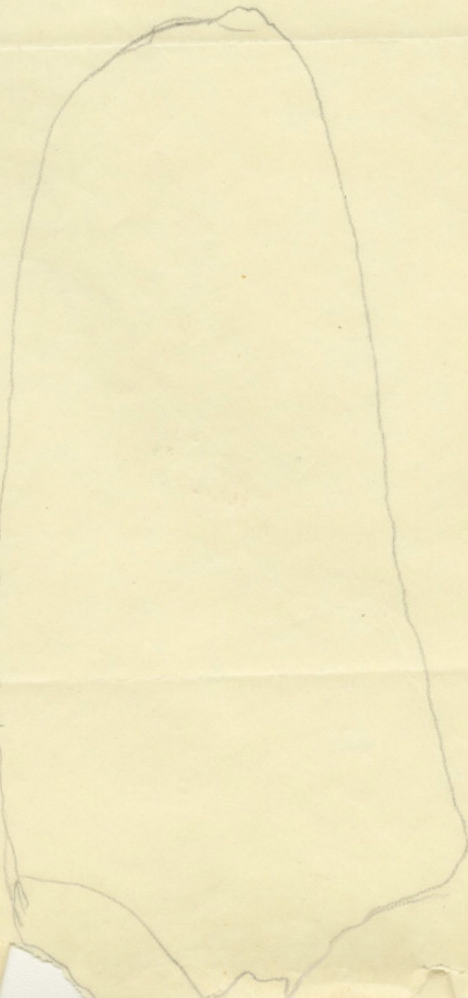
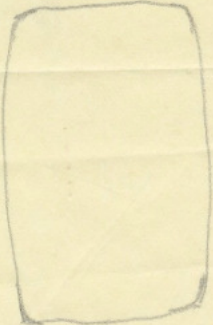
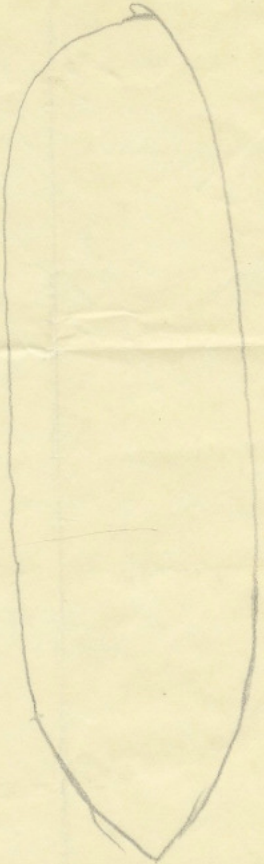
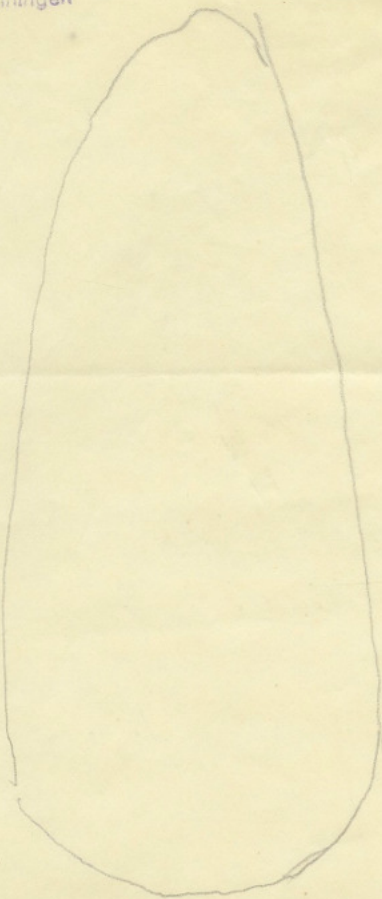
Här är det nu ikväll öfver 1 dcm. djup snö, och då snöstormen ännu står i för fullt, ser det mörkt ut för morgondagen, men brukar jag icke ge mig i första taget.

Sänder mina hjärtliga hälsningar.

Vännen

Knut Stenka

32/34

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska afdelningen

7/165/34
72/35, 77/35
93/36

13 mars 1934

Herr Knut Tinnberg,

Hamburgsund

Broder.

Sänder härmed 1 duss. film 9x12. Försök att få en bra och god bild av skärningen så nära som möjligt, så att man om möjligt även ser skalén i densamma. Kan Du även rita en profil, som visar kulturlagrets utsträckning och utkilning uppåt och nedåt, så vore det önskvärt. Jag skall försöka komma ut senast nästa måndag och skall då ha avvagnings grejor med mig. Skulle Du anse Dig bli färdig dessförinnan, kanske jag kunde resa redan på fredag, Lördag är jag som vanligt upptagen. Vore tacksam för ett meddelande på onsdag eller torsdag.

Med hälsningar
Tillgivne

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Hamburgsund den 14/3 1934.

8

7/2 165/34

72/35, 77/35

93/36

Intendenten

Fil. D:r Herr Nils Niklasson

Göteborg.

Min vän!

Tack för gårdagsbrevet jämte filmpaketen. Jag skall göra mitt bästa med fotograferingen samt rita profilen som vanligt, när jag får den färdig.

Vädret gör mig emellertid svårt afbräckt. Snöstormen höll i till idag på middagen, och ha vi nu en fots snö samt nordlig hård vind och frost. Det finns därför små utsigter att vi kunna blifva af med snön till i morgon. Fastän den unge Christiansson är både dugtig och villig, anser jag att snön plus det genomslå vädret satt ner arbetsresultatet på dag med c:a 33 %.

Jag förstår icke riktigt af Ditt bref, om Du ämnar komma upp nu till måndag eller måndagen den 26, men är Du välkommen, hvilken dag, som det blir.

Nu till måndag hoppas jag att jag hunnit skära ren profilen, och måndagen den 26 hoppas jag, att jag är klar att lämna denna plats.

Äfven denna dag har gått åt att gå igenom rasmassorna utefter gruskanten, och har skörden blifvit ett 30-tal keramikskärfvor, ungefär lika många ben, en liten vacker pilspets af en ny typ, en hel del spån samt en massa flintskrot.

I morgon tar jag ihåll med att skära ren profilen samt att tillvarataga, hvad som då kan komma fram. Blir icke vädret allt för etterdjäkligt, så skall väl detta vara klart på lördag. På måndag börjar jag att gå in i banken, men efter hvad jag nu kan förstå, så är det en

Hamburg den 14/3 1934

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

23/3/34
1/4/34
1/5/34
1/6/34

mycket rik fyndplats, och ju mera fynd det blir, ju mera tid tar det.

Du kan emellertid vara förvissad om, att hvad som är möjligt att göra också göres.

Sänder mina hjärtliga hälsningar.
Göteborg.

Vännern

Alm Frimberg

Tack för gåvobrevet jämte tilläggen. Jag skall göra mitt bästa med fotografier och andra profiler, som varit, när jag får den fördig.

Väntar för mig emellertid svårt stöd. Snöstormen höll i till i dag på niddagen, och på vi nu en förtid samt nordlig vind och frost. Det finns därför små utsikter att vi kunna bli på en annan till i morgon. Fastän den yngre kristianska är både dugtig och villig, ännu jag ett något plus det ekonomiska värdet sett per arbetarskatt på

dag med ca 33 kr.

Jag förtär inte riktigt av ditt brev, om Du ännu kommer upp nu till måndag eller måndagen den 26, men är Du välkommen, hvilken dag, som det blir.

Nu till måndag hoppas jag att jag blivit skärs ren pro- filen, och måndagen den 26 hoppas jag, att jag är klar att lämna denna plats.

Även denna dag har gått åt till åtgärder i samband med utgifter för transport, och har skörden blivit ett 30-tal korvskålar, utöver till måndag den, en liten växel på platsen av en typ, en del del sedan samt en massa flintar.

I morgon tar jag till till med att skärs ren profilen samt att tillverkas, hvad som då kan komma fram. När jag väntar allt för otvivelaktigt, så skall väl detta vara klart på lördag. På måndag börjar jag att gå in i banken, men efter hvad jag nu kan förstå, så är det en

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Hamburgsund den 15/3 1934.

9

7/2 165/34
72/35, 77/35
93/36

Intendenten

Fil. D:r Herr Nils Niklasson

Göteborg.

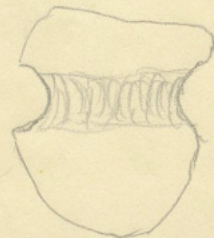
Min vän!

Jag skrifer några rader idag också. Sedan får det vara ett slag med brefskrifvandet. Kanske Du för resten kommer upp på måndag.

Idag har vädret varit värre än någonsin. Full snöyra till bortåt kl. 3, då det tog i att regna som om himlen varit öppen. Oaktadt att jag hade dugtigt på mig, så hade vätan gått igenom alltsammans vid 4-tiden, och då kom jag i en sådan frosskakning, att jag fick uppge det hela för denna dag. Det är ju ingen mening, att jag går och skaffar mig en lunginflammation på kuppen.

Ännu sent i kväll, när jag skrifer detta bref, öser det ner, hvarför jag hoppas att åtminstone det mesta af snön gått sin kos i morgon. Ville det sedan bara också hålla upp, skulle jag bli glad.

Dagens skörd har emellertid varit god. En massa ben och keramikskärf har framkommit. Jag har nu c:a 150 af hvardera, om man räknar med stort och smått. Bland benen ver det två, som voro bearbetade. Det ena var en tand, hvari det var borrarat ett hål. Har troligen användts som amulett eller smycke. Bland keramikskärfvorna är det flera med oramentering. Dessutom har det blifvit 1 pilspets, 1 kölskrapa, 1 spånskrapa, flera kärnor, en massa spån, många bearbetade skärfvor samt c:a 10 kg. flintaffall. Dessutom har det blifvit en liten, finfin spets ef skiffer samt en annan konstig manick. Jag ritat af dem här nedan.

32/34

165/34

72/35, 77/35

93/36

Vän och Broder!

Tack för brevet! Med de korrigeringar, som Du lämnar i brevet, stämmer det på 2 centimeter när! Närmare kan man icke gärna komma.

Här går allt programenligt, men vädret är samnerligen inget att skryta med. En dag har varit passabel, annars regn och rusk hvarje dag. I dag har det snöat rätt så ordentligt och varit kallt som det värsta.

I morgon kväll tänker jag att jag är klar med det, som skall grävas. På lördag, ritar, fotograferar och avväger jag. På söndag tar jag i håll med hållristningarna, fotograferar och noterar upp dem. På måndag åker jag iväg till Humnebostrand. Jag har nämligen fått veta, att det kommit fram en del ben vid kanalen igen, och är det bäst att jag tar dem, då jag är så nära. Sedan blir det Uddevalla, och kommer jag väl också ^{Ad} småningom till Göteborg.

Tills idag har det framkommit ett tjugotal pilspetsar, 4 kärnor, 7 skrapor och två defekta pilspetsar af skiffer. Dessutom har jag fått tag i en felfri bennål och ett slags hacka eller yxa af ben. Om Du tänker Dig en vanlig skafthålsyxa, men med eggen vänd den andra vägen, så får Du den ungefärliga typen på benyxan. Den är slipad och har ett vackert borraat hål. Tyvärr är den något defekt, och var den så skör att jag länge misströstadde om den, men nu tror jag att den är på den säkra sidan. Dessutom naturligtvis en massa skärf, keramik och ben, men vi ha ännu två kvadratmeter, som vi skola gå igenom i morgon, så det blir nog mera, innan jag slutar.

På måndag sänder jag med "Bonus" 4 lådor, som jag ber Dig låta afhämta så snart de anländt till Göteborg och genast låta packa upp desamma. Jag måste nämligen i morgon kväll packa ner dagens skörd i det våta tillstånd, som den är, om jag skall få lådorna med båten. Det olyckliga är ju att det kommer två helgdagar emellan, och tages inget gods emot efter kl. 7 i morgon kväll. Två af lådorna innehålla skärften från upprensningen, en låda innehåller den senaste veckans skörd och så är det sållet, som är det fjärde kollit. Med afvägningsgrejerna får jag ordna på något annat sätt, då jag behöfver dem på lördag.

Du tycker nog, att jag skrifer på ett konstigt papper, men är orsaken den att det här ej finns något olinjeradt papper att köpa, och då får jag taga det jag har.

Hjärtliga hälsningar från

vännan

Knut Tinnberg

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska afdelningen

Hamburgsund den 23/3 1934.

Jfr 165/34

72/35, 77/35 Broder:

93/36

Aberopar gårdagsbref, och följer nu inneliggande nyckeln till lådan med sållet. I denna låda är de ömtåligaste sakerna packade, då jag ansåg, att de nådde bäst där.

Gräfvningen är nu klar. Vi humo till och med med en kvadratmeter mera, än som jag beräknat. Dagens skörd blef god: två yxor, flera pilspetsar m. m. Bland annat kom det fram ett stycke hörande till den förut funna "spelmarken" af skiffer samt en annan lustig liten sak af skiffer med snäckmönster ingraverat.

Bland benen finns det godt om ett slags runda bollar, som jag trott var brända ben, men har jag undersökt ett par af dessa nu, och kan ej finna annat än att det är pimpsten. Sådan finns ju äfven idag utefter sjölandet, och ha de troligen plockat sådan, som de sedan använt, då de slipat sina redskap af ben och sten.

Jag känner mig rätt så trött och slut i kväll, så Du får icke längre bref denna gång, men skall Du snart åter få höra från mig.

Hjärtliga hälsningar från

tillgifne vännen

Ant Finbarr

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Hunnebostrand den 27/3 1934.

12.

165/34

Intendenten

93/36

Fil. D:r Herr Nils Niklasson

Göteborg.

Broder!

Fick idag fotografierna på nällristningarna, och sänder jag dem
innehållande. De blefvo bättre än jag trodde. Plåtarna behåller jag, och
tar med mig, då jag reser till Göteborg.

Jag bifogar i brevet en fraktsedel och ett konossement.

Sänder mina bästa hälsningar!

Vännen

Knut Timbuk

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

13.

Jfr 165/34
72/35, 77/35
93/36

Göteborg den 29.3. 1934.

Herr Knut Tinnberg,

Uddevalla p.r.

Broder!

Först och främst ber jag att på det hjärtligaste få tacka Dig för Ditt arbete och för det goda resultatet. Vi ha nu fått mot- taga alla sändningarna och med stor spänning packat upp dem. Ben- hackan var ju särskilt rolig. Snäckornamentet på den lilla skiffer- pärlan är dock säkert endast ett naturligt avtryck av en bracciopod.

Jag saknade emellertid båtyxan, som Du visade mig, och pil- spetsarna från åkern nedanför boplatsen, men det lyckades Dig kanske inte att förvärva dem, men om Du vet var den förra finns, så kan vi kanske i sommar försöka omigen.

Pengarna sändas i dag pr postanvisning under adress Udde- valla p.r. Likaledes bifogar jag kopior av alla av Dig tagna foton. De blev ju bra allesamman. Din begäran att få köpa dem, uppfattades jag som ett skämt.

Med hjärtliga hälsningar och än en gång välkommen hit den 7.

32/34

Göteborgs Museum

Arkeologiska avdelningen

RIKSANTIKVARIEN

Jfr 165/34 STOCKHOLM C

72/35

F 1002/34

Vid svar torde ovanstående bokstav och nummer återopas.

77/35

93/36

Herr Intendenten Nils Niklasson, G ö t e b o r g .

I anledning av Eder anmälan om nyfunnen stenåldersboplatz vid Hamburgssund i Kville socken, Bohuslän, får Riksantikvarieämbetet härmed bemyndiga Eder att utan kostnad för Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien företaga undersökning av boplatsen ifråga.

Beträffande fyndfrågan kommer denna att sedermera i vanlig ordning upptagas till behandling i samband med Eder redogörelse för förrättningen. Stockholm den 14 mars 1934.

På Riksantikvarieämbetets vägnar:

K. A. Gustavsson

Rönn. Bamnours. 19/3 34

+ Ph - Ph

4.05 4.05 1.05 3.00

3.70 6.70 0.52 6.18

3.67 9.85 0.23 9.62

3.34 12.96 0.18 12.78

3.58 16.36 1.46 14.90

shoben

~~16.96~~ ~~0.20~~ ~~16.16~~

3.69 18.69 0.18 18.51

3.63 22.14 3.09 19.05

0.

2.85 19.29 1

2.68 19.46 2

2.43 19.73 3

2.21 19.93 4

1.93 20.21 5

1.73 20.41 6

1.58 20.56 7

1.39 20.75 8

1.21 20.90 9

~~1.96~~ ~~23.10~~ 1.00 21.94

10

21.14

1.96 23.10 1.73 21.37

11

21.37

1.49 21.61

12

21.61

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Fr 165/34

~~Samuel - 65907.~~

Bungeans address

Harry Pittsitt

Hammerhead

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

7/165/34

52/41

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 93/36

126/38, 60/40

Falköping den 6 aug. 1941.

Intendenten för arkeol. avd.

Fil. D:r Nils Niklasson,

Göteborg.

Broder.

Innan jag lämnade den härliga badsejouren i Hamburgsund för en vecka sedan-där var bra bad och god mat och snällt folk, gjorde jag ännu en titt på stenåldersboplatsen vid Hörviks grustag om utifall ingen av Dina underhuggare besökte platsen i år. Därvid uppluckade jag i skärningen och nedrasat en hel del småsaker som bigogas. Det är ju mest skärv utan särskilt intresse, men en bit av en knacksten, en krukskärva, som förmodligen passar till den för några veckor sedan förut insända, ty den låg på samma ställe i gruset samt tre st. andra krukskärvor av annat gods, hittade tillsammans intill en provgröp, som Ni troligen upptog i fjol, i söder liggande, kan kanske ha mera värde.

Väster intill denna "provgröp" i söder satt i skärningen några snäckskal samt ett par benbitar i ett svagt, mörkt lager och just i färd med att rasa ned.

Nu får Du lägga alltsammans i den stora Körviksmontern, ^{såsom} som hittade i juli 1941.

Jag ska ta Dig på orden och en dag i höst, när jag ändå gästar Göteborg, titta upp i din avd. och titta efter i sagda-av säkert stort intresse för mig- monter. Alltså på återseende.

I nästa vecka har riksaantikvarieämbetet skickat mig ut i västgötabygd att närmare undersöka en emmansgrav från stenåldern uppåt Grävsnäs och ett gravfält, i vilket de hålla på att placera en ladugård åt Boråskanten samt ett mossfynd i Herrljungabygden. Får se vad det kan bli utav det. Annars har jag inte rotat i jorden så mycket i sommar. Reste ut till kusten i st., så Salström och Ullenius fick ta hand om en del.

Du vare hälsad från gamle vännen

Waldemar Sverresson

P.s. Fråga är om inte en stenåldersboplats finnes i en vägskärning, cirka en km. N.O. om Hamburgsund i själva landsvägen, nyligen breddad, hamburgsunds färja-Kville kyrka, alltså stora vägen ned till fiskläget från kyrkan. Där hittade jag i en grusbacke, genomskuren cirka en-1 1/2 m en hel del flintskärv och ett svagt mörkt lager under matjorden, allt synligt från landsvägen. Kommer du vägen fram så se efter i båda ändsvägskanterna.

52/41

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

93/36. 126/38
60/40

Göteborg den 18.7. 1941.

Herr

Överlärare Hilding Svensson,

Pensionat Solhöjden,

Hamburgsund.

Broder!

För de tillvaratagna flintföremålen från Rörvik, som Du haft vänligheten sända hit, tackar jag Dig. Någon överraskning var de dock inte. Vi har varje år t.o.m. 1940 följt grustagets utbredning - fil. kand. Fredsjö, som hade hand om arbetet de sista åren vi grävde där (1937), har både 38 och 39 för hållristningsundersökningar varit stationerad på Rörvik, själv besökte jag Rörvik så sent som förra året, och varje år har några småsaker kommit fram. Det egentliga sammanhängande boplatsoområdet torde dock vara genomgånget. Detta hindrar naturligtvis inte, att mer eller mindre tydliga kulturlager kan komma fram lite varstans i backen. Vi har tagit upp små provgropar på flera ställen, t.o.m. rätt långt från sandgropen, och nästan överallt funnit flinta, så enligt vår mening har de gamla rörviksborna uppehållit sig hela området utefter.

När Du nu är i Hamburgsund, så kan Du gärna på hemresan ta vägen över Göteborg. Det vore roligt att få språka vid en gammal bekant från ungdomen. Dessutom kunde det kanske vara av intresse för Dig, att ta en närmare överblick av de mycket roliga fynden från Rörvik, sedan Du nu lärt känna själva platsen.

Med hälsningar

Din tillgivne

52/41

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Invent. nr. 62683-62687.

Jfr 93/36, 126/38
60/40

Pensionat Sölköjev,
Hamburgsund d. 17/7 41.

Intendenter

Herr Dr. Nils Niklasson
Sölköjev

Broder!

Som jag på senaste kamrat
all kamrat här i Kvälle roskar och min
någon likvärdigt smakar reda på vad fore-
liksadligt snart finns i byggen där jag
händelserna i detta, kom jag så i s. m. till
den av Elys museum år 1934 utgrävda
"kökhusmässlingar" med gärdet Rörvik
i Kvälle, strax härnäst Hamburgsund
och ville ha den närmare i behållande
Jag fann då att cirka 8-10 m rader

om den av Eden utgrävda begravningen i
slätt av grästaket - detta rum har tydligen
nedan Eden grävning fortsatts åt sydöst om
med lag eller i ett - liggande ett kulturlager
på cirka 30 cm djup, starkt kolbländat,
decimeter tjockt lager, vilket tydligen
ej varit i kontakt med Eden grävning. Nedrasat
i gruset och i dette upplagade jag på ett par
minuter en del arbetad flintspår (pilspets?) samt
en större krukskäms. Hur långt "in" i grus-
bräcken dette ställningsarbetet, cirka 8-10 m
långa kolbländade lager går, kan jag ej säga.
Da vi förmodligen ej haft någon på grus-
laget särskilt ofta efter Eden undersök-
ning, lykte jag - nästan naturligt - litet
anmär på området - att jag ville såväl
fyndens och meddelas om dette för den
händelse Du även den vara av intresse
att befraga Edra örnar Rönnebygd. De
håra således ihå till gärna "högher-
måbligen" utan till ett intelligent
bravellager, där Nå ej grävt. Det kanske
vara så att Du vil hjälpa
littas på dette, i en grästaket - fort-
sätter!

Jag stannar kvar här en 10-12 dagar
till, ifall Du vill skriva eller ringa.

Sjyftes bara att detta nar raktigt muelstas
Dig far den handelen Du efter 1934 ej haft
Dina narjar it Rorviks interuante grestag.
Dar finns kanske mera att hitta.

Med kalsningar!

Vän
Hilding Sueness
(Aurebær, Talskoping)

Sommaradress: Solhöjden

Hamborgsvärd:

Tel. 57.

52/41 Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 93/36, 126/38,
60/40

J.

Ino. n:o 62683-62687.

Kville sockens fornminnen n:r 406.
Stenåldersboplats.

Bohuslän.
Kville h:d.
Kville s:n.
Rörvik vid
Hamburgsund.

Boplatsfynd.

Gåva. Värde Kr. 1:-

Den 17/7 1941 inlämnat av överlärar Hilding Svensson, Falköping
(sommaradress: Pensionat Solhöjden, Hamburgsund), såsom gåva,

1 boplatsfynd

funnet av honom själv c:a 8 - 10 m söder om boplatsen, Kville 406,
i orörda delar av grustaget, i ett kulturlager på c:a 30 m djup,
decimetertjockt.

60/ Göteborgs Museum
/40 Arkeologiska avdelningen

Jfr 93/36, 126/38, 52/41

J.

Bohuslän.
Kville h:d.
Kville s:n.
Rörvik.

Invent. n:o 62672 - 62674

Boplatsfynd.

Kville s:ns fornminnen 406.

Gåva.

Den 16 september 1940 inlämnat av dr. Nils Niklasson, såsom gåva av
herr Knut Christiansson, Rörvik

3 pilspetsar av flinta

funna på Rörviks gårds ägor, Kville s:ns fornminnen n:r 406.

70/41

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

J.

Ino. n:r 63226 - 63244.

Kville s:ns fornminnen n:r 406.

Stenåldersboplats.

Bohuslän.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik

Den 26 september 1941 inlämnat av fil.kand. Åke Fredsjö, Göteborg

1 kärna *1 pilspets m. långa*
1 knutor, spån, 1 skivskrapa, 4 fragment av trekantiga pilspetsar,
1 spånborr, 2 spån med ena kanten tillknackad, 1 skärva med bearbetade ~~kanter~~
kanter, 1 pilspets av skiffer, spetsen avbruten, 2 skärvor av skiffer,
1 tand, krukskärvor, 1 pimpsten, ben och skärvor av flinta.

F. på stenåldersboplats Rörvik, Kville s;n. Bohuslän.

Kville s:ns fornminnen n:r 406.

60/42

Ino. n:r 64940 - 64949.

Gåva. Värde 2:50.

Den 5 oktober 1942 inlämnat av fil. kand. Åke Fredsjö, Göteborg

såsom gåva:

1 handlagskärna
6 knutor, *1* spån, - *1* spån med tillknackning, - 2 ryggspån, -
1 pilspets med tånge, - 3 skärvor med tillknackning, skärvor av flinta, -
2 skärvor av kvarts, - 2 ben. *1 skärva med bearbetade kanter,*
1 skärva av skiffer

Funna på stenåldersboplats, Rörvik, Kville s:n. Bohuslän.

Kville s:ns fornminnen n:r 406.

79/43

Ino. n:r 65607.

Den 21 september 1943 inlämnat av fil.kand. Åke Fredsjö, Gbg.
såsom gåva

1 stor knacksten av flinta.

F. på stenåldersboplats, Rörvik, Kville s:n och h:d Bohuslän.

Kville s:ns fornminnen n:r 406.

70/51

GÖTEBORGS
ARKEOLOGISKA
MUSEUM

Kville s:ns fornminnen n:r 406.

Stenåldersboplats.

*(Härd "från
obest. sen tid")*

Bohuslän.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik.

B5871 Film n:r a 2677.

Härdgrop nedanför boplatsen.

B5872 Film n:r a 2678.

Härdgrop nedanför boplatsen.

Foto A. Fredsjö 6/8 -51.

Inv nr 80653-80655

Kvälle s:ns fornminnen n:r 406.

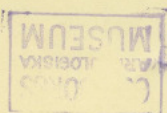
Stenåldersboplats.

Bohuslän.

Kvälle h:d.

Kvälle s:n.

Rörvik.

70/52

Den 7 augusti 1951 inlämnat av amanuens Ake Fredsjö. Göteborg

Undersökning

1 skivskarpa.- 1 flintspets,- 1 skära. Hattill kol.

R. vid undersökning av härdragrop invid stenåldersboplatsen i Rörvik, Kvälle s:ns fornminnen n:r 406.

77/
/35

Ben från boplats vid Rörvik, Kville s:n och h:d. Bohuslän.

Kville s:ns fornminnen n:r 406.

År 1934. Tinnberg.

Från c, d, e, g, h, i, j, och från upprensningen§

År 1934. Janson.

Från d 1, 2 i kökkenmöddingen, e 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i kökkenmöddingen, f 1, 2, 3 i kökkenmöddingen, g 3 i kökkenmöddingen.

År 1935.

Från a 6, b 4, 5, 6, c 5, 6, d 3, 4, 5, 6 i kökkenmöddingen, d 7, f 4, f 4, 5, 6, 7 i kökkenmöddingen, g 4, g 5, 6, 7 i kökkenmöddingen, h 4, h 5, 6 i kökkenmöddingen och i 5 i kökkenmöddingen.

*Den 27 juli 1935 sändt till Naturhistoriska
museet*

32/34, 165/34

72/35, 93/36

Rövik, Hamburgsund den 14/8 1935.

Herr Doktor Nils Niklason

Göteborgsmuseum,
Göteborg.

Gär hämed tacka så hjärtligt för brev
och för pengarna kr: 128:- som vi har motgjätt
för en längre tid sedan.

Skulle skrivit för men enligt gammal vana
låter jag tiden gå när det är frågan om att skriva
brev. Vi har väntat att någon dag vi skulle
få besök av Eders vilkett skulle glädja oss mycket,
att Herr Doktor är välkommen betöven i sögos
och för så gärna stanna hur många dagar som helst.

Nu är det en väldig öfång med grus, vagnkastan
har kört ut så stora mängder så vi har fått blockera
den annu i genomgrävda boplakten, - så det är
nödvändigt om Herr Doktorn kunde komma
hit så fort som möjligt för att se vad som
kan göras så att om möjligt ingett hinder uppstår

2 september 1935.

För överanssen av gus.

De hjärtligaste hälsningarna ifrån oss alla samman samt välkommet hälsning.

Med största högaläkning

Carl Christiansson

Herr

Carl Christiansson

Rörvik

Hamburgsund.

Hjärtligt tack för brevet och för meddelandet. Samtidigt får jag be om ursäkt för att jag ej genast besvarade det. Men saken är den, att jag varit sjuk ett par veckor, fick en elakartad öroninflammation, som förresten inte är riktigt bra än. Men om inget oförutsett inträffar kommer jag upp till Hamburgsund (och då får vi resonnera om, hur vi skall ställa det, så att herr Christiansson inte får några svårigheter.

Med hjärtliga hälsningar till Er alla

Tillgivnast

77/
35

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

32/34, 165/34,

72/35, 93/36

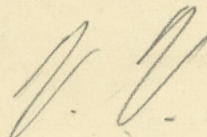
13 september 1935

Till

Styrelsen för Göteborgs museum.

Arkeologiska avdelningen har för bestridande av kost-
naderna för undersökning av en stenåldersboplats vid
Rörvik i Kville socken av direktören K n y t M a r k
fått mottaga en kontant gåva av

500:- kronor.

77/35

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 32/34, 77/35
165/34 93/36

22 oktober 1935.

Herr Knut Christiansson,

Rörvik,

H a m b u r g s u n d .

Äntligen har jag fått tillfälle att sända den utlovade kartan över boplatsen jämte Jansens plan över det undersökta området, som jag hoppas det inte skall vålla några svårigheter att tyda. Och vore jag nu tacksam om Knut på dessa ville införa de förändringar, som inträffat under sista månaderna och de fynd, som blivit gjorda.

Om Knut utfört den grävning på det övre området, som vi talade om, så låt mig vid tillfälle få veta det och även hur lång tid det tagit, så skall jag sända pengar.

77/35

Den 31 oktober 1935 lämnat till Naturhist. museet.

⁵
8 st. tänder (slagstock?) från boplatsen i Rörvik, Kville s:n.

(från f 2 i) d 1 i och Tinnbergs.
Åkerl. 4/12 1936.

2 st. genomborrade tänder från e 3 i och Tinnbergs. *Åkerl. 4/12 1936.*

1 st. tåfalang, möjl. bearbetad från e 2.

Den 27 januari 1936 till Naturhist. Museet.

~~Inv. nr 50620 Tåfalang från ruta f: 1 i kökkenmöddingen.~~

~~" " 50722 2 st. klor " " e:2 " "~~

~~" " 50724 1 " ben " " " "~~

~~" " 50816 3 " benfremål " e:3 " "~~

103/37

Göteborgs Museum
Arkeologiska afdelningen

Kiville p.m.

Fredriksbod 19/5-38

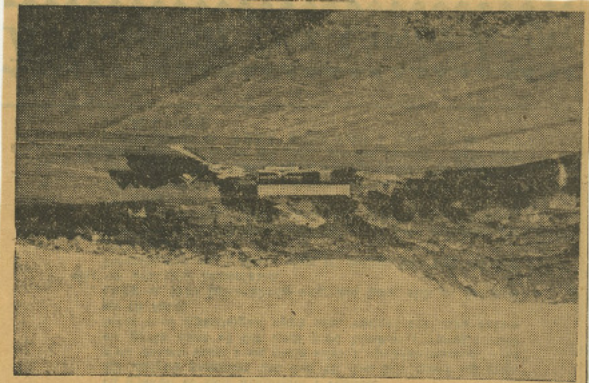
Hon intendanten ved
Göteborgs museums arkeologiske
afdeling!

Min lykkeligste tak for
de udlånte billeder 15 stykker, som føl-
ger vedlagt.

Arbødigst
Thorleif Westby
Lau

Lahelle - Fredriksbod
Norge.

Artikkelen stod i Tidens Tegn, Oslo
19 feb. 38.

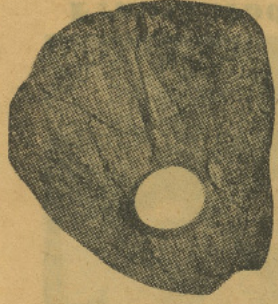
III Göteborgs museum. Hønet veide I

Den meget interessant stensladderbo- den tiland ca. 500 kg. På mit spor- pass blev for noen år siden opdaget af gårdhøier Karl Kristiansen på hans øndrom Rørvik i Hamborgsund. Bo- og medtde funnet til Göteborgs mu- seum, som sendte kyndige folk opover. De kom til det resultat at det var en ca. 4000 år gammel boplæss som på denne tid kom for dagens lys. Ved å sammenligne den nuværende strandlinjes avstand fra boplæssens med indtets høvning i vasse åremål, kom ekspertene til denne ganske an- seelige alder. Envidere fastslo de efter moddningens tykkelse at boplæs- sen hadde vært befolket i ca. 200 år. Man må så at stensladderboke hadde valgt denne boplæss med småk og omstake. Den lå ideelt til i en svalt strømmende bække, som nu var treløs, men som dengang sikkert var skjervet av flint, avfall etter arbeidde med å fremstille redskaper. Alt som blev funnet blev omhyggelig nedpak- ket og sendt til Göteborgs museum for senere bearbejdelse.

Uitgravningen av denne boplæss, som gir et godt innblikk i stensladder folkernes daglige liv, blir ledet av inter- logiske aveling. Arbeidet har m- elg. Dessuten fant de knokler av bunder. En knokstet var et hval- pågalt i ca. 3 år, og er avsnittet nu sommer. Thorell Reihardt.

En nyopdaget stensladder- boplæss i Bohuslän.

Bohuslän
19/10 1938
Jeg
19/10 1938

legge noe. Det blev funnet en mass- skjervet av flint, avfall etter arbeidde med å fremstille redskaper. Alt som blev funnet blev omhyggelig nedpak- ket og sendt til Göteborgs museum for senere bearbejdelse.

103/37

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningenKvälle s.m.
Stockholm den 22/9.
37.

Heder.

Först för några dagar sedan fick jag
bifogade brev, som jag ju inte själv
kan göra nytta åt. Jag har emellertid
skrivit till honom - Westby - att jag
gläddes hans brev till ark. avd. där
jag var från Rosvik fanns, som han
nu ha. - Intressant är det samma per-
son som Christianusson talade om hade
 varit och sett på vapelsken och där -

nämnd nyt om, att han skulle skriva
om boplatser i nya norsk tidningen.
Med många hälsningar.
Sveket Janson

adress Admirationen 63 Sthlm.

103/
37

Kvile m.m.

Fredrikstad 28 sep. 1937.

Herr intendenten ved Gøteborgs museums arkeologiske avdeling.

Idet jeg takker så meget for Deres elskverdige besvarelse av mitt brev, tillater jeg mig å oversende mine optegnelser om boplassen på Rørvik. Mine opplysninger har jeg fra herr kand. Jansson og fra herr Karl Kristiansen. Artikkelen skal sendes til Aftenposten eller Tidens Tegn, Oslo. Idet jeg håper på Deres velvillighet med hensyn til fotografiene, takker jeg på forhånd for Deres elskverdighet.

Ærbødigst

Thorleif Westby

adm. Labelle - Fredrikstad
Norge.

103/37 Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Frille, p.m.
Fredrikstad 1/9-37.

Hon Kandidat Zansson

Göteborgs Museum!

Da jeg har tænkt å skrive
en artikkel om Gökumsvådingen
på Karl Kustiansens eiendom på
Rörvik - Bohuslän, for jeg høfligst
spørre Dem om det var mulig å få
kjøpt eller lånt noen fotografier
derfra, og som kunde passe som
illustrasjon til minne artikkel.

De kunde kanskje sendes meg som
etterkrav.

Idet jeg ber om undskyldning for-
di jeg ber Dem om dette, takker
jeg på forhånd for tilføyelsen.

Arbodigst
Thoralf Westby

berer

adr. Lakelle - Fredrikstad
Norge.

103/37

25.9. 1937.

Herr

Lærer Thorleif Westby,

L a h e l l e - F r e d r i k s t a d .

Fil. kand Sverker Janson, Stockholm, har hit översänt ett brev från Eder med begäran om erhållande av några fotografier från boplatsen vid Rörvik i Kville s:n för illustrering av en uppsats över nämnda boplats. Innan vi utlämna några fotografier för publicering, vore det önskvärt om Ni ville meddela, hurudan uppsatsen är tänkt och var den kommer att offentliggöras.

Med utmärkt högaktning

Intendent vid Göteborgs museums arkeologiska
avdelning.

Wille m.m.

103/
137

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

8 oktober 1937.

Herr Laerer Thorleif Westby,

Lahelle - Fredrikstad.

Norge.

Tillmötesgående Eder begäran om fotografier från stenåldersboplatsen vid Rörvik vid Hamburgsund översänder jag härmed en kollektion bilder (15 stycken) med tillåtelse för Eder att välja ut dem Ni önskar och anser lämpliga för Eder uppsats. Jag vore Eder dock förbunden, om Ni efter begagnandet ville återsända samtliga bilder liksom jag gärna skulle vilja införliva Eder uppsats med vårt arkiv när den blivit tryckt.

Med utmärkt högaktning

Inr. n:ö 57192.

126 / Göteborgs Museum
38 Arkeologiska avdelningen

Jfr 60/40, 52/41, 93/36

Kville s:ns fornminnen n:r 406

Stenåldersboplats.

Bohuslän.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik vid Hamburgsund.

Gåva.

Inlämnat i sept. 1938 av fil. kand. Åke Fredsjö såsom gåva av
herr Knut Christiansson, Rörvik, Hamburgsund

1 slipsten av kvartsit (fragment)

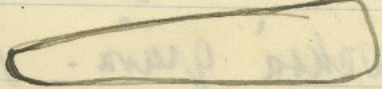
F. på boplatsen i ett grustag på Rörviks gårds ägor, Kville s:ns och
h:d, Bohuslän. Kville s:ns fornminnen n:r 406. Jfr. inv. n:r 50398-
51318, 55105-55480, 55670- 56729, 59128-59149.

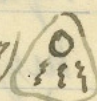

165/34

7/32/34 Brosch.

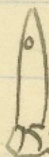

72/35, 77/35 Kommer här med nya frågor, som jag
93/36 gärna ville ha svar på. Den ^{deuuo} 30 skall jag nämna
håll föredrag om Rönns på seminariet:

Nväerna på byst. Valla mellan c:a 2.6
- 19.20, som ju ungef. motsvarar järgrefästid.
Kan jag få närmare upplysning här om (möjl. ent
Tomassons bröck.)?

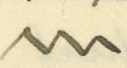
Vidstående föras av ben (c:a 1/2)
som ligger kistansans med byom - (?) - fänder-
na, kan det möjl. vara en slagstock? Har
jag tänkt på den saken förrän nu.

Kan jag få en skiss av hängst(?) och
den lilla busaken med knapp, sedan från tiden.
Kan hängst? möjl. vara en avspaltad skiva från en
benyta. Om man visste av vad ben det är gjord
kunde man kanske säga detta.

Överhuvudtaget skulle jag gärna vilja
veta upp om vad slags sten, som förhoppas,
men detta låter sig väl ej göra, på den korta tiden.

~~För~~ Av vad fänder äro hängarna

Gjorda?

Sedan har jag fått för mig att det finns
en vinkelomant el. dylikt på en keramik-
bit, men kan jag fåna det i mina anteckn.
Skulle du detutom vilja säga ut uppbyggligt
om keramikens brett jag mycket tackar.

Tuon närmaste tiden har
jag till stället för att ta på fynden från
Kökenmödringen vid Jumeräl. Där skulle vi
också gräva. Pittills är endast en par m² grävda.

Om jag kunde få brett på det sam-
tidigt med foto. om närmaste tiden (behöver
någon tid på mig för att skriva föredrag) brett jag
mycket tackar. Samtidigt som jag ber om få
framföra min ursäkt för brett jag brett
dig. Min hälsning till fru Sara och
frk. Flack.

Di. Ljungens Lärjunge
S. Ljung.

Min adress

Bredgränd 31b. (Atberg)
Uppsala.

165/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

26 nov. 1934.

Jfr 32/34
72/35, 77/35
93/36

Broder.

Nu säger Du väl många föla ord om den arkeologiska avdelningen, som inte svarar på brev. Men dels är det - som vanligt höll jag på att säga, sjukt här, fru S. är tjänstledig hela månaden, o. dels har vi haft stort föredragsevenemang, vars förberedelser tagit en hel del tid i anspråk. Emellertid skall jag nu försöka ge Dig de önskade uppgifterna, så långt jag kan, utan djupare studier.

1) Om nivåerna är just inte mycket att säga. Du får jämföra med vad Frödin säger om Ånneröd, med vilken Rörviksboplatsen såväl till läge som innehåll o. beskaffenhet i övrigt närmast kan jämföras. Nu har jag inte Frödens uppsats till hands, men jag ser i Götaälvsområdets fornminnen, att Ånneröds nivåer är 18 o. 25 m, med själva kökkenmöddingen på områdets högre belägna del. I stort sett är sål. nivåerna sammanfallande, vilket är ett stort aber, då landhöjningsdifferensen mellan de båda platserna under yngre stenåldern belöper sig till minst 5 m. Ånnerödsboplatsen skulle, om man går därefter, bli c:a 500 år yngre än Rörvik, vilket ju åckså är möjligt men knappast troligt. Nu är ju emellertid siffran 19 m som nedergräns för Rörvik själva kulturlagrets nedergräns, dvs hade havet nått dit skulle vågorna ha skvalpat bebyggarna i stjärten, vilket man knappast har skäl att antaga. Backen är ju mycket brant, o. om vi flyttar ned gränsen ungefär till stubben, 15 m (14.90) kommer vi någ sanningen närmast o. då får vi också en mycket god överensstämmelse med Ånneröd. Båda skulle sål. tillhöra gånggriftstidens yngre skede eller tiden omkr. 2000-2000.

2) Den där pjäsen Du talar om kan ju tänkas vara en slagstock - den har snittspår vid den tjockare änden som Du väl iakttagit - men i så fall väl snarare en tryckstock, som man tryckt med vid retuscheringen av de finare flintredskapen. Men man skulle då ha väntat att spetsen varit repad

o.ojäm. Nu är den emellertid glattnött o. jag skulle snarare tro att den använts som nåt slags pryl el. som tyskarna säger "Löser", dvs till att lösa upp knutar med, därav namnet. Man kan ju tänka sig en mångsidig användning, t.ex. att utvidga hålen för byxknappen - jag har för mig att även vår tids skräddare använder sådana - el. vid nättillverkning e.dyl.. Det finns många möjligheter.

3) Betr. "hänget" så ^{tror} jag också vid närmare bekikande att det endast är avspaltad en yttre skiva av ett något massivare föremål, vad för ett får vi nog lämna därhän. Omkretsen tycks ju vara given, den spetsiga änden är glattnött. Man skulle möjligen kunna tänka på en hacka. Materialet är älghorn. Till jämförelse bör Du titta på en snarlik pjäs från Norge (Rygh: Norske Oldsager fig. 44 el. Shetelig: Primitive tider i Norge sid. 206. Glöm inte heller att slänga ett öga i Montelius Minnen för att få en jämförelse med andra hornhackor. I St. H. M. lär dessutom finnas en från Dalarna). Beteckningen hänge får vi nog överge. Hålet har säkerligen varit avsett för skaftning o. ej för upphängning.

4) Bestämningen av djurbenen får vi nog vänta med så länge. De genomborrade tänderna äro av hund (den mindre) o. häst (den större). Och vill Du veta ngt om hästen under stenåldern, så finns en uppsats därom av Rydbeck i årets "Medd fr. Lunds universitets hist. museum.

5) Du har alldeles rätt, det finns en skärva med zick-zack-ornament som ser ut som teckningen visar. Den är funnen av T. vid upprensningen. Ngt annat att säga om den annat än att den är "megalitisk" finns inte. Ngt uppbyggligt att säga om den övriga keramiken har jag heller knappast. Jag får hänvisa Dig till Frödins Tanums stenålder o. Ånnerödsuppsatsen. En känd lokal för snörkeramik, som Du inte får glömma är Ronsås.

Ja, det här var ju inte så mycket, men jag hoppas Du har nån glädje av 'et.

Och lycka till.

Med hälsningar.

Din tillgivne

Herr Intendenten Nils Niklasson,
Göteborgs museum, G ö t e b o r g.

Sedan fil.kand. Sverker Jansson till Riksantikvarieämbetet insänt rapport rörande undersökningen av stenåldersboplatsen vid Rörvik, Kville socken, medgiver Riksantikvarien härmed att fynden från nämnda undersökning få införlivas med Göteborgs musei samlingar. Stockholm den 16 mars 1938.

T. J. Arne

August Thorsen

Förteckning

1936 års grävning.

Från a:f.

Pilspets med bånge 1 st. spån med tillhör. kantar
spånbor 2 1 st. Ben 5 st.

A:f. Pilspets med bånge, besidig. 1 st. spånbor 1 st.
krukstjärvar 4 st. ben 1 st.

A:f och a:f. Krukor 6 st. spån 7 st. ryggsån 4 st
kärnya(?) fr. 1 st. slagsten av gnejs 1 st.
skärvar av flinta 7 st. 183 skärvar bortkl.

B:f. Spånspilspets med bånge 3 st.

B:f. Krukstjärvar, 2 st.

B:f och b:f. Kruka 1 st. kärna 1 st. spån 10 st. skärvar
av flinta 4 st. skärvar av skiffer 1 st. 136 skärvar
bortkl.

C:f. Kärna 1 st. spån 3 st. spån med tillhör. 1 st.
skrapor böja 2 st. därem 1 m. tillhör. ryggsån
borr 1 st. Alfa (fr) atypisk av flinta 1 st.
skärvar 7 st. därav 1 med tillhör. och av sligt
redskap. 40 skärvar bortkl.

D:f. Kruka 1 st. kärna 1 st. spån 3 st. skärvar av
flinta 7 st. därav 1 m. spragubant skärva av
skiffer med facetter 1 st. krukstjärvar 2 st. Håttill
ett ben. 55 skärvar bortkl.

E:f. Krukor 3 st. spån 6 st. spån med tillhör. kantar
spån m. tillhör. spets 1 st. ryggsån 1 st. skärvar
av flinta 5 st. därav 1 med näring och 1 m. skrapor
skärvar av skiffer 1 st. knackskärva av sten 1 st.
krukstjärvar 3 st. Älghorn, en bit. 111 skärvar bortkl.

F:f. Spån m. tillhör. kantar 1 st. ryggsån 2 st. därav
1 m. tillhör. på ena kanten, skärvar av flinta 3
1 m. tillhör. krukstjärvar 1 st. Håttill ett ben.
112 skärvar bortkl.

G:f. Kruka 1 st. spån 5 st. spånkrapa 1 st. pilspets,
trekantig spets 1 st. skärva hög m. tillhör. kantar
1 st. skärvar av flinta 5 st. därav 1 m. tillhörknackring
83 skärvar bortkl.

H:f. Krukor 10 st. spån 2 st. spån m. tillhör. kantar
3 st. spån m. tillhörknackskärva spets 1 st. spånspilspets
(fragment) 1 st. skärvar 8 st. därav 1 m. tillhör.
spets. 124 skärvar bortkl.

- J: 7. Knutor 3 st. spån 3 st., skärvar 6 st. 129 skärvar bort. ²⁾
- J: 7 Knuta 1 st. spån 4 st. spånspilspets med länge 1 st. pilspets av skiffer 3 st., skärvar 7 st., krukskärvar 1 st. 121 skärvar bort.
- K: 7. Knutor 2 st., spån 6 st., spånstrappa 1 st. spånspilspets m. länge 1 st., skärvar 7 st. däraf 1 m. tillkn. och 1 av slipsat redskaps. 143 skärvar bort.
- L: 8. Knutor 2 st. spån 13 st. spån m. tillkn. 2 st. spets av flinta 1 st. pilspets med länge, besidlig 1 st. pilspets, bakomlig (fragment) 1 st. pilspets av skiffer 1 st. näl av ben 1 st. skärvar av flinta 6 st., krukskärvar 6 st. Hårtill ben. 103 skärvar bort.
- d: 8. Knutor, 2 st. kärna 1 st. spånkärna 1 st. spån 15 st. spån m. tillkn. 3 st., spånstrappa 1 st. skivstrappa 1 st. spån m. tillkn. vid ena kanten el. mjöl. pilspets m. länge (fr.) 1 st. ryggspon 1 st. medhållbar av ben 3 st. näl av ben 1 st. föremål av ben 1 st. ben bearbetade 3 st. hand. genomborrad 1 st. skärvar av skiffer 3 st. däraf 1 sågad, skärvar av flinta 6 st. krukskärvar 10 st. Hårtill ben. 203 skärvar bort.
- f: 8. Knutor, 2 st. spånkärna 1 st. spån 22 st., ryggspon 3 st. skivstrappa 1 st. spånstrappa 2 st. spånspilspets av 5 st. spån m. tillkn. kantar 2 st. ben bearbetat 4 st. yxa av flinta, oslagad 1 st., yxa (fr) m. spån av slipsning skärvar 4 st. däraf 1 m. tillkn. krukskärvar 4 st. däraf 1 m. gropsintryck. pinspsten 2 st. Hårtill ben 227 skärvar bort.
- g: 8. Knutor 4 st. spån 14 st. spån m. tillknackering 1 st. ryggspon 7 st. spånborst 1 st. spånspilspets 1 st. pilspets av skiffer (fr.) 1 st. skärvar 4 st. däraf 2 m. tillkn. krukskärvar av skiffer 5 st. krukskärvar 6 st. däraf 1 m. enörsornament, pinspsten 4 st. Hårtill ben. 436 skärvar bort.
- c: 9. Knuta 1 st. spån 18 st. spån av slipsat redskaps 1 st. pilspets m. länge, besidlig 2 st. pilspets m. länge bakomlig 1 st. spånspilspets 1 st. spån, ena kanten sandad 1 st. yxa av flinta, hakenackig, delvis slagsad 1 st. yxa (fragment) av flinta 1 st. skärvar av skiffer eller fragment av pilspets 1 st. skärvar av flinta 4 st. spån m. tillkn. kant 1 st. krukskärvar 7 st. Hårtill ben. 206 skärvar bort.
- d: 9. Knuta 1 st. kärna 3 st. spån 21 st. spånstrappa 4 st. spånspilspets av 2 st. pilspets av skiffer 1 st. näl av ben 1 st. ben bearbetat 1 st. hand. av kall (?) 1 st. skärvar av flinta 3 st. däraf 1 av slipsat redskaps, krukskärvar 8 st. däraf 1 med punktlintryck, pinspsten 3 st. Hårtill ben. 312 skärvar bort.

(Forts.)

f: 9. Spån 2 st., spånstrapar 2 st., spånspilspetsar 2 st., pilspetsar
trekantiga 2 st., yta. fjäckeravsking delvis sljpad, nacken avsking
1 st., kluvska av sten 1 st., knacksten (?) 1 st.

e: 9 - f: 9. Hruutor, 7 st., spånkärvar 1 st., spån 31 st., spån med
tilltänkning 1 st., ryggsån 4 st., spånstrapar 2 st.
borrpets 1 st., spånspilspetsar 4 st., spån m. tilltän.
spets 1 st., block 2 st., yta. av flinta (fr.) 1 st., skärvar av
flinta 7 st. därav 4 av sljpad redskap och 3 med tilltänkning,
skärvar av skiffer 3 st., krukskärvar 68 st. därav 8 med punkt-
intryck. pimplsten 3 st. Hårtillt ben. 964 skärvar bortl.

g: 9. Hruutor, 7 st., spån 20 st., spån med tilltänkning 2 st.,
ryggsån 1 st., spånstrapar 1 st., spånspilspetsar 2 st.,
pilspetsar, trekantiga 2 st., skärvar 6 st. därav 3 med
tilltänkning, skärva av skiffer 1 st., krukskärvar
22 st. därav 2 med anörorning och 2 med gropintryck,
pimplsten 3 st. 262 skärvar bortl.

h: 9. Hruutor 4 st., spån 7 st., ryggsån 1 st., spån med till-
knackade kanter 1 st., spånstrapar 2 st., spånspilspetsar
3 st., skärvar av flinta 6 st. därav 1 med skrapkant och
1 med bearbetning, krukskärvar 16 st. därav 2 med
gropintryck. Hårtillt ben. 106 skärvar bortl.

i: 9. spån 6 st., ryggsån 2 st., skärvar 2 st. 48 skärvar bortl.

e: 10. Hruutor, 5 st., kärvar 2 st., spån 20 st., spån med tilltän.
kanter 1 st., spånstrapar 3 st., spånspilspetsar 3 st.,
pilspets, trekantig 1 st., pilspets av skiffer 2 st.,
mal av ben 1 st., metkrat av ben 1 st., ben, bearbetade
3 st., kpa av sten, tillförmig (fr.) 1 st., sljpad av kvartsit 1 st.,
skärvar av flinta 6 st. därav 2 m. tilltän. och 1 av
sljpad redskap, skärva av kvartsit 1 st., skärva av
skiffer 4 st., skärva av sten 4 st., krukskärvar 18 st.
därav 2 med punkt-intryck. Hårtillt ben, kat och
baseröretkat. 367 skärvar bortl.

f: 10. Hruutor, 8 st., kärvar 2 st., spån 16 st., spån m. tilltän. 3 st.
ryggsån 4 st., spånstrapar 4 st., spånbor 1 st., spånspilspets
4 st., flintspets 1 st., metkrat av ben, kat 1 st., pärben 1 st.,
ben, bearbetade 4 st., älghorn (fr.) 1 st., flintboll 1 st.,
knacksten av sten 1 st., skärvar av skiffer 2 st. därav
1 sljpad, skärvar av flinta 5 st. därav 2 m. tilltän. skärva
av kvartsit 1 st., krukskärvar 27 st. därav 3 med
punktintryck och 1 med streckornament på kanten.
pimplsten 2 st. Hårtillt ben. 532 skärvar bortl.

g:10. Hårna 1 st. spånkärna 1 st., spån 8 st., spån med
hiltknackning 1 st., ryggsjån 4 st., spånspets 1 st.
boll av sten 1 st. älghorn (fr.) 1 st. skårer av skiffer
2 st. däruv 1 sågad, skårer 6 st., krukskårer 24 st., däruv
2 med punktbittryck, pinnstäm 1 st. 89 skårer bortl.

h:10. Knutor, 4 st., spånkärna 1 st., spån 14 st., spån med
hiltknackning 2 st., ryggsjån 2 st., pilspets, trekantig 1 st.
pyrl av ben 1 st., miltklot av ben 1 st., händer, genom-
lörrade 3 st., skårer av skiffer 2 st., krukskårer
25 st., däruv 5 med punktbittryck. 134 skårer bortl.

g:10 - h:10. Krukskårer 59 st., däruv 10 med punktbittryck
samt en samling krukskårer bapbakad till
2 stora klumpar, pilskaftsglättare av pinn-
sten 1 st.

i:10. Knuta 1 st., spånkärnor, 2 st., spån 9 st., ryggsjån
2 st., spånkrapsa 1 st., spånspets 2 st., flintspets
1 st., flintboll 1 st., skårer av flinta 3 st., kruk-
skårer 7 st. Hårtillt ben. 57 skårer bortl.

f:11. Knutor 2 st., spån 16 st., ryggsjån 2 st., pilspetsar
trekantiga 2 st., pilspets, trekantig 1 st., spånspetsar
2 st., flintspets 1 st., skårer av flinta 5 st., däruv 1
med hiltknackning och 1 av slavat redskap, pyrl av ben
1 st., ben, bearbetade 3 st., krukskårer 13 st., däruv
1 med punktbittryck, skårer av skiffer 2 st., pinnstäm
1 st. Hårtillt ben. 292 skårer bortl.

Från boplaken i allmänhet. Knuta 1 st., spånkärna 1 st.,
spån 10 st., ryggsjån 2 st., skivkrapsa 1 st., spånkrapsa
1 st., spånspets 2 st., pilspets, trekantig 1 st.,
flintspets 1 st., klulba av sten (fr.) 1 st., skårer av
flinta 3 st., däruv 1 med bearbetning. 338 skårer bortl.

Rösvik 1934

Knubar 82 st. kärnor 45 st. spänkärnor 14 st. spän 98 st.
spän m. t. 38 st. skivskrapor 4 st. spänskrapor 30 st.
Loorr 9 st. spänloorr 11 st. knivar 5 st. ryggspän 58 st
spänspilspetsar 77 st. pilspetsar trekantiga i triangel 13 st.
pilspetsar av skiffer 10 st. flintspetsar 3 st. kärnskrapor 4 st
Amne till trekantiga pilspetsar 3 st. mejsel av flinta 1 st
hyvelskrapa 1 st. Amnen till pilspetsar av skiffer 7 st. spjutspets 9 st
Knubar begagnad som knacksten 3 st. knacksten av flinta 10 st.
knacksten av granit 2 st. pilspets tvärggad 1 st. spän m. ängfändel 1 st.
spän m. t. spets 2 st. spän av kvartsit 1 st. ypa av sten 8 st. slipad 8 st
ypa av flinta (p. sljmad) 2 st. skafthålayra 4 st. Amne till redskap 1 st
krindyl-liknande föremål 1 st. mettkor av ben 12 st. pyrl av ben 5 st
mejsel av ben 3 st. mejselliknande redskap av ben 2 st
ben, bearbetade 13 st. benskivar 2 st. benföremål 3 st
rörpärlor av fågellen 6 st. tänder genomborade 2 st. skärva m. t. 14 st
(tänder (slanstock) 6 st.) skärva m. skrapkant 1 st. skärva av yxa 3 st
skärva av sljpad redskap 11 st. skärva m. t. spets 3 st. skärva
skärva m. bearbetning 1 st. skärva av skiffer 24 st.
skärva av sandsten 1 st. skärva av sljpad föremål av sten 1 st
skärva m. t. av sten 1 st. kämykleknande skärva 1 st
skärva av skiffer, sljpad 2 st. föremål m. t. hander 1 st
föremål av sten m. sljpyta 1 st. föremål av skiffer 1 st.
pilskafthåttare av pimpsten 5 st. pilskafthåttare av sandsten 1 st
pimpstensbollar 74 st. kruskärvor m. ornament 38 st.
kruskärvor 43 st. kloringstera 2 bita. snäckskal
slipstenar 3 st. lerkärva 1 st. kalkbitar 4 st.

Trucker 2+2+4+2+3+3+2+3+1+1+2+4+1+4+3+8+1+2+2+3+3+1+2+4+2+2+2+4+1 = 67 ok

Trucka bogstav om knærskaber 1 ok.

Månen 2+1+2+1+2+1+2 = 12 ok.

2° spankørner 1+1+4+1+8+1+2+1 = 14 ok.

Spanner 7+1+2+6+8+6+11+8+8+19+9+8+4+29+5+7+13+12+7+10+7+8+4+7+12+14+8+31+10+8+9+9+33+18+4+14+13+9+40+26+15+14+6 = 509 ok

Spanner m. 1. 2+1+1+2+3+1+2+2+2+1 = 13 ok

Spanner m. 2. 1+2+1+2+2+3+1+2+2+2+1+1+3 = 27 ok

Spanner 2+1 = 3 ok

Spanner 1+1+1 = 3 ok

Spanner 1+1+1 = 3 ok

Spanner 1+1+1 = 3 ok

Spanner 1+1+1 = 3 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Spanner 1+1+1+1 = 4 ok

Rænk 1935

Spanner med skingler 1 ok.

Spanner med skingler 1 "

Spanner med skingler 5+2+2+2 = 11 ok

Spanner med skingler 5 ok

Spanner med skingler 1 ok.

Spanner med skingler 2+1 = 3 ok

Spanner med skingler 2 ok

Spanner med skingler 1 ok

Spanner med skingler 1 ok

Spanner med skingler 3 ok

Spanner med skingler 53 ok.

Spanner med skingler

Spanner med skingler

Spanner med skingler

Spanner med skingler

Göteborgs och Bohusläns

Skudor $6+1+1+3+1+10+3+1+8+2+2+2+4+1+1+7+7+4+5+8+4+1+2+1 = 79 \text{ ok.}$

Skinnor $1+1+1+1+3+2+2+1 = 12 \text{ ok.}$

Skalkor $1+1+1+1+1+2+5 = 12 \text{ ok.}$

Skannor $1+3+3+6+5+8+3+4+6+13+15+22+14+18+1+21+23+31+20+7+6+20+16+8+11+9+16+10 = 309 \text{ ok.}$

Skannor m. f. $1+1+1+2+1+2+3+2+1+1+1+2+1+1+2+3+1+1 = 25 \text{ ok.}$

Skannor m. f. $1+1+2+1+3+7+4+1+1+2+4+1+1+2+2+2 = 38 \text{ ok.}$

Bonn $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor $1+1+1+1 = 4 \text{ ok.}$

Skannor

Skannor $1+3+1+1+1+5+1+1+2+2+4+2+3+3+1+1+2+2+2 = 39 \text{ ok.}$

Skannor $1+1+2+3+3+2+1+1+3+1 = 17 \text{ ok.}$

Skannor

Skannor

Skannor

Skannor $1+1+1 = 3 \text{ ok.}$

Skannor $1+1+1+1 = 4 \text{ ok.}$

Skannor m. f. $1+1+1 = 3 \text{ ok.}$

Skannor m. f. $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor $1+1+1+2+3+4+3+2+1+2+3+4+1+1 = 25 \text{ ok.}$

Skannor $3+1+1+1+2 = 8 \text{ ok.}$

Skannor $1+1+1+1+1 = 5 \text{ ok.}$

Skannor m. f. 1 ok.

Skannor m. skapstent $1+1+1 = 3 \text{ ok.}$

Skannor m. skapstent $1+1+1+1+1+1 = 6 \text{ ok.}$

Skannor m. f. $3+1+1+1+1+2+1+3+2+2+1 = 18 \text{ ok.}$

Skannor m. skapstent $1+1+1+2+1+2+5+1+1+2+1+2+1+1+2 = 28$

Skannor $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor $4+2+2+3+1+1+6+10+10+5+7+7+60+18+14+16+23+23+20+19+7+12 = 299 \text{ ok.}$

Bonn 1936

Skannor m. skapstent 1 ok.

Skannor m. skapstent $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor 1 ok.

Skannor $1+1+1+1 = 4 \text{ ok.}$

Skannor m. skapstent $1+2+1+1+1 = 6 \text{ ok.}$

Skannor m. skapstent 1 ok.

Skannor $3+1+2+1+4+3 = 14 \text{ ok.}$

Skannor $1+3 = 4 \text{ ok.}$

Skannor $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor 1 ok.

Skannor $1+1+1 = 3 \text{ ok.}$

Skannor $2+4+3+3+3+2+1+2 = 19 \text{ ok.}$

Skannor $1+1+1+2+2+2+2+2+4+2+5+10+1 = 41 \text{ ok.}$

Skannor 1 ok.

Skannor 2 ok.

Skannor m. skapstent $1+1 = 2 \text{ ok.}$

Skannor m. skapstent 1 ok.

Skannor $1+1+1 = 3 \text{ ok.}$

Skannor 1 ok.

Skannor 1 ok.

Bohuslän.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik.

" " 62672-62674.

" " 62683-62687.

" " 63226-63244.

" " 65607.

126/38 60/40 52/41
93/36 70/41 60/42
79/43

Den 25 september 1941 inlämnat av Fil. kand. Åke Fredafr, Göteborg

Stenåldersboplats Rörvik, Kville s:n, Bohuslän.
1 spån, 1 skivekrapa, 1 fragment av trekantiga pilspetsar,
1 spånborr, 2 spån med ena kanten tillhuggad, 1 skärpa med bearbetade
kanter, 1 pilspets av skiffer, spetsen avbruten, 2 skärvar av skiffer,
1 sand, knutskärvar, 1 pipspets, sten och skärvar av flinta.

F. på stenåldersboplats Rörvik, Kville s:n, Bohuslän.
Kville sockens fornminnen n:r 406.

1938.

Den 5 oktober 1938 inlämnat av Fil. kand. Åke Fredafr, Göteborg

1940.

Stenåldersboplats Rörvik, Kville s:n, Bohuslän.

1941.

5 knutar, 2 spån med tillhuggade ändar, 2 ryggspeglar,
1 pilspets med tillhuggad kant, 2 skärvar med tillhuggade kanter,
2 skärvar av svart skiffer, 1 skärpa med tillhuggad kant,
1 skärpa av svart skiffer.

1942.

Stenåldersboplats Rörvik, Kville s:n, Bohuslän.

1943.

Stenåldersboplats Rörvik, Kville s:n, Bohuslän.

Kville sockens fornminnen n:r 406.

1 stor knutskärpa av flinta.

F. på stenåldersboplats Rörvik, Kville s:n, Bohuslän.
Kville sockens fornminnen n:r 406.

70/51

Rönne Kirke su
sta bopl.
Hue dyp
1951

2/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Kville sockens fornminnen n:r 406.

5/34, 72/35,

Bohuslän.

Stenåldersboplats.

7/35, 93/36

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik.

Korrespondens.

Handwritten notes:
... m. m. ...
... 15 ...
...
...

Handwritten:
Arkeologiska
Therese ...
...

Handwritten:
Luhelle ...
...

Handwritten:
Arkeologiska ...
19 feb ...

Vertical handwritten notes:
...
...
...
...

e
n
11
i-

32/34 Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

165/34, 77/35

93/36, 17/38

136/38, 144/37

98/39

Kville sockens fornminnen n:r 406.

Stenåldersboplats.

Bohuslän.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik.

Stenåldersboplatsen
vid Hamburgsund.

Tidningsurklipp.

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 165/34.

72/35 77/35.

93/36

Kville sockens forminnen n:r 406.

Bohuslän.

Stenålders boplats.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik by.

BOHUSLÄNINGEN måndagen 12 mars 1934. (5)

Stenåldersboplats påträffad vid Hamburgsund.

Flera fynd från livet i Bohuslän för 4,000
år sedan.

Stenåldersboplatsen på Rörvik.

Hemmansägaren Carl Christiansson med sonen Knut.

På gården Rörvik vid Hamburgsund har det i dagarna gjorts en intressant upptäckt. Ägaren av gården, herr Carl Christiansson, hade för någon tid sedan öppnat en grustäckt i en backe strax öster om gården. En dag då det lastades grus här, föll det fram en vacker spjutspets av flinta från grusväggen, som tillvaratogs av herr Christiansson. Strax därefter kommo en del djurben i dagen något längre ner i gropen, vilka även blevo tillvaratagna. Herr Christiansson förstod, då en del krukskärvor i samma yeva även kommo i dagen, att hans grustag rymde en hel del hemligheter, varför han omedelbart avbröt utkörningen av grus.

En första, preliminär undersökning av fyndplatsen är nu gjord. På grund av de underrättelser, som först erhöles, trodde man, att det var en gravplats från stenåldern, som upptäckts, men det är istället en stenåldersboplats med "kökkenmödding". Ett par härdar äro synliga i kanten av grustaget, och något längre ner ligger kökkenmöddingen. På grund av de fynd, som gjorts, dömer man åldern på stenåldersboplatsen till c:a 4,000 år.

Detta är icke någon hög ålder, då det gäller en stenåldersboplats utan tvärtom. Den tillhör den allra yngsta delen av stenåldern och står på gränsen till bronsåldern. Man hade då börjat att överge det ambulande fiske- och jägarlivet och börjat hålla sig med husdjur.

Stenåldersboplatser med keramik äro mycket sällsynta här på västkusten, då de däremot på ostkusten äro allmänna. Stenåldersboplatser i förening med kökkenmöddingar äro sällsynta i vårt land, men i Danmark förekomma de oftare. Benämningen kökkenmödding härstammar för resten från Danmark, och kan lämpligast översättas med "avfallshög".

Oaktat endast en högst obetydlig del av kökkenmöddingen vid Rörvik blivit blottad, har man ändå fått ett gott begrepp om, vad där finns att få. Den innehåller för det första en väldig mängd ostronskal, varav man kan förstå att stenåldersfolket förstått att fullt uppskatta denna läckerhet. Då det även finns gott om skal efter Littorina littorea, här i Bohuslän kallade "kubungar", ser det ut som om även dessa snäckor ingått i dieten. På grund av att stenåldersfolket varit så begivet på ostron, ha benen kunnat bevaras till våra dagar. Ett 40-tal ben av fisk och däggdjur äro tillvaratagna. Vidare innehåller kökkenmöddingen massor av flintskärv och keramikskärv samt kol och aska från härdarne. Ett par av de tillvaratagna benen ha varit föremål för bearbetning, varför det är att hoppas att kommande undersökningar skola bringa en hel del redskap av ben i dagen.

Keramikskärv har för resten framkommit även uppe i själva stenåldersboplatsen, men inga hela kärl ha ännu på-

träffats. Den funna keramikskärven är därför med all säkerhet rester efter sönderslagna kärl som stenåldersfolket kastat bort. Man var på den tiden tydligen minst lika vårdslös med sina lerkärl, som man nu för tiden är med porslinet.

Förutom den förut omnämnda spjutspetsen har man funnit eggen till en slipad yxa, ett flertal pilspetsar, en skrapa, en hel del kärnor m. m., allt av flinta. Spjutspetsen är fullt oskadad och ett verkligt praktverk.

Ägaren till Rörviks gård herr Carl Christiansson är värd en eloge för sin påpasslighet att genast stoppa gruskörningen, då han förstod att hans grusbänk innehöll minnen från vår stenålder. Hade detta icke skett i ett så tidigt stadium av gruskörningen, hade kanske det mesta nu legat på vägarne, och vetenskapen gjort en stor förlust. En sådan vakenhet och påpasslighet som herr Christianssons är sällsynt, men därför också så mycket mera glädjande.

Rörvik är för resten en gammal släktgård, som i över 300 år tillhört samma släkt, och att såväl herr Christiansson som sonen Knut Christiansson med en alldeles särskild kärlek voro fästade vid sina fäders jord, kunde man förstå av flera av deras yttranden. De uttryckte även sin stora glädje över att det just på deras gård blivit funnet en stenåldersboplats av så stort intresse.

Den nu upptäckta stenåldersboplatsen kommer givetvis att snarast närmare undersökas, och det är all anledning att hoppas, att denna undersökning kommer att giva intressanta, vetenskapliga resultat och rika fynd.

Knut Tinnberg.

32/34

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 165/34

Gården N

Boplatsen vid Hamburgssund vackert fynd.

9 P — 27/3 34
"Kökkenmödding" från
stenåldern.

För någon tid sedan upptäcktes ingenting mindre än en "kökknmödding" från yngre stenåldern på gården Rörvik vid Hamburgssund. Gårdens ägare herr Carl Christiansson hade upptagit ett grustäkt i en backe strax öster om gården. När han en dag lastade grus föll en spjutspets av flinta ner från grusväggen, och sedan påträffade han också djurben i gruset. Herr Christiansson, som tydligen är en fornvårdsintresserad person, avbröt omedelbart gruskörningen, helst som han också hittade en del kruuskärvor i grustaget, och anmälde saken för vederbörande.

Till en början trodde man att det var någon stenåldersgravplats, som anträffats. Sedan har det emellertid fastslagits, att det är fråga om en av de i vårt land sällsynta boplatserna med avfall. Intendenten vid Göteborgs museums arkeologiska avdelning Nils Niklasson har i dagarna företagit en undersökning av fyndplatsen och har vid ett samtal med Göteborgs-Posten berättat, att det är spår av en boplatz från tämligen sen stenålder herr Christiansson påträffat på sina ägor. Det är ju alltid svårt att exakt bestämma åldern på boplatser från forntiden, men man kan nog utgå från att denna boplatz stannar från mitten av 3:dje årtusendet före Kristus, kanske från något senare tid. Den är alltså äldre än gränstiden till bronsåldern och förmodligen från den tid, som man brukar benämna gånggrift-tid.

Boplatsen upptager ett ganska stort område med s. k. kulturlager, d. v. s. lager, i vilka eld och avfall avsatt mörkare inslag. Det intressanta är att man här påträffar avfall från stenåldersfolkets hushåll. Bland fynden befinner sig en mängd ben, företrädesvis av husdjur. Det är mycket ovanligt att ben kunnat bibehålla sig i gruset, i vilket allt vad ben heter brukar alldeles försvinna. Antagligen har bibehållandet här möjliggjorts genom att benen varit inbäddade i avskrädet, bland vilket märkes en massa ostronskal.

Det har på området anträffats flera småstensfittningar, vilka man kan antaga ha varit eldbottnar. Flera redskapfynd ha gjorts, däribland en vacker lansspets av flinta samt yxor av sten. Det är uppenbart att innebyggarna på platsen ej använde flintan till yxor men väl till andra redskap. Sälunda har man hittat s. k. spånpilspetsar med "tånge", d. v. s. små skaft, av flinta. Man har också funnit pilspetsar av skiffer, vilka stundom begagnades av stenåldersfolket.

Bland fynden befinna sig även keramikskärvor, delvis ornerade. Det är dels den bekanta "snörornamentiken", dels megalitorneringen, som kommit till användning. Man har också påträffat ett par små bearbetade ben, av vilka det

ena formats till en lustig krok. Till prydnadsföremål får man väl hänföra en påträffad genomborrad tand samt en benskiva.

Den preliminära undersökningen av boplatsen fortsattes, och man hoppas att till sommaren kunna företaga en mera ingående undersökning av densamma.

Kville sockens formlinnen n:r 406.

Bohuslän.

Stenålders boplatz.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik by.

Morgontidningen 29/3 1934

Snäckskal räddade benfynd åt museet.

Några av fynden vid stenåldersboplatsen i Hamburgssund.

Det har kommit en laddning flintyxor och benföremål från stenåldersfyndplatsen i Hamburgssund till Göteborgs museum. En del kom på onsdagen och en del har kommit tidigare. Intendent N. Niklasson har visat fynden för Morgontidningens medarbetare.

— Boplatser från den senare stenåldern är inte så alldeles vanliga i dessa trakter, säger dr Niklasson. Den här torde härröra från något över 2,000 år

före Kristi födelse. Det intressantaste med den är att man kunnat göra så pass många benfynd vilket beror på att man slängt en del snäckskal och dylikt i avskrädeshögen — det är en avskrädeshög och inte just en kökknmödding. Genom att jorden på det sättet blivit kalkhaltig, har benföremålen bevarats till eftervärlden.

Intendenten visar en mycket vacker lansspets av flinta, det säkert finaste föremålet i samlingen. Där finns också ett 40-tal pilspetsar och sex yxor, en metkrok med hulling av ben och en del prydnadsföremål. En tillslipad benbit är svårare att gissa avsikten med.

Kulturlagret vid Hamburgssund är ungefär 20 centimeter djupt. Hittills har man bara grävt upp ett tjugotal kvadratmeter, och man väntar att göra ytterligare en del fynd i fortsättningen.

32/34
165/34
72/35, 77/35
93/36

Bohuslän.

Stenålders boplats.

Kville h:d.

Kville s:n.

Rörvik by.

Stenåldersboplatsen *Bohuslän* vid Hamburgsund.

Många rika och intressanta fynd gjorda.

Bild från utgrävningsarbetena av kökkenmöddingen.

Vetenskapen kommer i alla tider att stå i tacksamhetsskuld till ägaren av Rörviks gård, herr Carl Christiansson, som omedelbart stoppade gruskörningen från sin sandtäkt, då han förstod att denna innehöll en del hemligheter. Tack vare detta har ingenting av värde förstörts och redan nu kan man förstå att kunskapen om våra förfäders liv och leverne i Bohuslän för ca 4.500 år sedan kommer att berikas högst avsevärt, då undersökningen av denna fyndplats blir avslutad.

Bohuslän
En preliminär undersökning av boplatsen har pågått under två veckor och är nu avslutad. Det är rika och intressanta fynd, som gjorts under denna korta tid, vilka varslar om vad som kan vara att vänta, då grävningarna fram på sommaren åter upptagas.

Det har således kommit i dagen icke mindre än 7 yxor, alla av grönsten så när som på en, som var av flinta, ett 40-tal pilspetsar samt en hel del andra redskap av flinta. Tidigare är det ju dessutom funnet en spjutspets av flinta. Detta är emellertid icke det intressantaste, utan detta är den stora mängd keramikskärv och ben, som framkommit.

Stenåldersboplatser med keramik äro ytterst sällsynta här på västkusten och den enda av dessa, som skulle kunna ta upp tävlan med Rörviksboplatsen i fråga om rikedom på keramik, är den vid

Runsås nära Gottskär i Halland. Många av de funna keramikskärvorna ha varit försedda med ornament och det har framkommit ett 10-tal olika ornament, dels s. k. snörornamentik och dels megalitornamentik.

Krukskärvorna ha blivit funna litet här och var i boplatsen, då däremot benen endast funnits i själva kökkenmöddingen. Även bland benen har framkommit intressanta saker. Det är således funnet en genomborrad tand, som säkerligen använts antingen som smycke eller amulett, en vacker bennål, en krok av egendomlig form samt en stor hacka eller yxa, slipad samt med hål borrat för skaftet. Då man ju icke gärna kan tänka sig att en benyxa använts för träarbete får man nog gissa på att det är en stridsyxa.

Benföremål från stenåldern äro ytterst sällsynta, då de ju i allmänhet för långa tider sedan förintats, varför de nu gjorda fynden äro både värdefulla och intressanta.

I kökkenmöddingen fanns det dessutom rikligt med ett slags runda bollar som man först trodde vara resterna av större, hårt brända ben. Detta har emellertid visat sig vara pimpsten. Längs Bohusläns stränder finns det ju ännu i våra dagar gott om pimpsten, som härrör från något vulkanutbrott, då glödande lava runnit ut i havet, och som sedan av havsströmmarna förts till våra kuster.

Kustbefolkningen kallar sådan pimpsten för "flytsten" med anledning af att den på grund av sin lätthet flyter på vattnet. Stenåldersfolket vid Rörvik har plockat pimpstenen vid stränderna, och använt den vid slipning av sina benföremål, vartill den varit synnerligen lämplig. De ha naturligtvis även haft husgeråd av trä, och även här har den kunnat komma till användning för slipning.

När alla de ben, som blivit funna i kökkenmöddingen blivit bestämda, får man vetenskap om, vad stenåldersfolket åt. Att de varit flitiga jägare och fiskare, kan man förstå av de många fågelben och fiskben, som blivit funna. Dessutom har det ju kommit fram ben av husdjur samt av val.

En annan egendomlighet för boplatsen vid Rörvik är den rätt stora rikedom på skifferredskap, vilket är något sällsynt på stenåldersboplatser. Två felfria och flera defekta pilspetsar ha således blivit funna samt ett par andra redskap av skiffer, som man ännu icke lyckats fundera ut, vad de kunna ha använts till.

Endast en enda stenåldersboplats med kökkenmödding är förut utgrävd i vårt land, men ju flera sådana som bli upptäckta och utgrävda desto bättre kännedom komma vi att få om huru våra förfäder hade det.

Knut Tinnberg.

32/34

Jfr. 165/34

Stenåldersboplats.

STENÅLDERSMÄNNISKORNA BODDE VACKERT, FASTÅN HAVET PÅ DERAS TID STOD UPP TILL TRÄDETS FOT. SLÄTTEN

NEDANFÖR VAR HAVSBOTTEN.

Benpärlor, fiskkrokar, lerskärvor.

FYND I BOHUSLÄNSK GRUSBACKE.

Arkeologer i farten vid Rörvik.

Ett antal damer och herrar äro ivrigt sysselsatta med att undersöka den magra jordmånen i en bohuslänsk grusbacke. Man letar efter någonting, och emellanåt hittar man en liten stenskarva eller benbit, som för den oinvigde ter sig synnerligen oansenlig. För de damer och herrar arkeologer, som här äro sysselsatta, är saken emellertid annorlunda.

Stenåldersboplatsen vid Rörvik nära Hamburgsund har nämligen berikat den arkeologiska vetenskapen med en rad synnerligen ovanliga fynd. I allmänhet äro ju inga benföremål bevarade på våra talri-

ka boplatser. Platsen vid Rörvik är emellertid sällsynt rik på rara benföremål och därav framgår, att ben även under den tid det här gäller — sen gångräftid — var ett gouterat material för tillverkning av småredskap och prydnadssaker.

Förra året fann man förutom ett antal vackra fiskkrokar även några benpärlor, som använts i ett halsband. Troligen har det prytt halsen på någon stenålderstös och var antagligen "jätteraft" och föremål för medsystrarnas beundran och avundsjuka.

I år ha grävningarna fortsatt i större skala än förra året. Till sammans med dr Niklasson ha ej mindre än sex unga arkeologer varit sysselsatta däruppe. Fynden äro i stort sett av samma slag som förra året. D. v. s. man har hittat flintredskap, ornerade lerskärvor och benföremål, varibland särskilt märkes en yxa av älghorn.

Bland benredskapen dominerar annars fiskkrokarna. Detta visar inte bara, att den bohuslänska fiskerinäringen har gamla anor utan också, att fiske med krok varit en allmänt använd fångstmetod. Troligen fanns det en kustbefolkning av fiskare och jägare, bosatt omedelbart intill den dåvarande havsstranden, som låg fjorton à femton

meter högre än nu, även om huvuddelen av landets befolkning i större eller mindre utsträckning hade övergått till åkerbruk. Att fisket och jakten varit huvudnäringen på boplatsen vid Rörvik visas av den stora massan benrester efter stenåldersmänniskornas måltider. Dessa utgöras huvudsakligen av ben efter fisk och fågel, vadan matsedeln ej tycks ha varit alltför torftig.

SÖT ARKEOLOG PÅTAR I JORDEN.

904 Arkiv
M.F. 29/3 34
Snäckskal räddade
benfynd åt museet.

Några av fynden vid stenåldersboplatsen i Hamburgsund.

Det har kommit en laddning flintyxor och benföremål från stenåldersfyndplatsen i Hamburgsund till Göteborgs museum. En del kom på onsdagen och en del har kommit tidigare. Intendent N. Niklasson har visat fynden för Morgontidningens medarbetare.

— Boplatser från den senare stenåldern är inte så alldeles vanliga i dessa trakter, säger dr Niklasson. Den här torde härröra från något över 2,000 år

före Kristi födelse. Det intressantaste med den är att man kunnat göra så pass många benfynd vilket beror på att man slängt en del snäckskal och dylikt i avskrädeshögen — det är en avskrädeshög och inte just en kökkenmödding. Genom att jorden på det sättet blivit kalkhaltig, har benföremålen bevarats till eftervärlden.

Intendenten visar en mycket vacker lansspets av flinta, det säkert finaste föremålet i samlingen. Där finns också ett 40-tal pilspetsar och sex yxor, en metkrok med hulling av ben och en del prydnadsföremål. En tillslipad benbit är svårare att gissa avsikten med.

Kulturlagret vid Hamburgsund är ungefär 20 centimeter djupt. Hittills har man bara grävt upp ett tjugotal kvadratmeter, och man väntar att göra ytterligare en del fynd i fortsättningen.

(J. Alin)

Hunnebostrand den 6/3 1934.

Min vän!

Måste skriva till dig idag och omtala dagens verkligt roliga händelse. Jag har fått tag i en stenåldersboplats vid Hamburgsund med massor af keramik samt kökkenmödding! Hvad säger du härom? Det var väl fint. Vackra fynd äro äfven gjorda, och efter dessa dömer jag den till att vara c:a 4,000 år.

Kökkenmöddingen innehåller ostronskal i massor, fiskben och andra ben, allt blandadt med flintskärivor och keramikskärivor. Benen ha idag gått till Jägerskiöld och det andra till Niklasson. Hoppas nu få göra en första undersökning af själfva kökkenmöddingen, hvilket skulle intressera mig oerhördt.

Har du nyligen hört något från Bagge? Jag har skrivit tre bref till honom, men ej fått något svar. Han är väl icke sjuk? Jag vet ju att han icke är någon särdeles rapp brefskrifvare, men det är nog öfver en månad sedan jag skref det första brevet.

Sänder dig mina allra hjärtligaste hälsningar, och tecknar

tillgifne vännen

Knut Timberg

Käre vän!

Tack för senast och för allt trefligt, som vi då hade! Jag tar för gifvet att du är intresserad af att höra huru det går här för mig. Jag skall därför låta dig veta detta.

Vädret har varit afskyvärdt och jag har varit genomvåt och frusen hvar enda dag, men resultatet har varit godt. Jag har tills dato fått fram 4 yxor, 6 pilspetsar, 4 skrapor, en massa kärnor och andra bearbetade flintstycken, c:a 200 ben och lika många keramikskärfvor samt c:a 20 kg. skärfvor och annat affall. Allt detta har kommit fram endast vid upprättandet af profilen. Det är således en ovanligt rik boplats, och ångrar jag nu onyggligt att icke du och jag togo hand om denna sak tillsammans, men är det inget att göra häråt. Jag skall nog leta reda på en boplats till med kjökkenmödding och keramik skall du få se, och då skall jag icke en gång till vara så här dum.

Bland benen är det flera, som äro bearbetade. Där finns t. ex. en tand, hvare det är horrat ett nål. Den har säkert användts antingen som amulett eller som prydnad. Ett annat ben är arbetadt till en krok, som troligen användts vid ljustring. Två skifferspetsar, en hel och en söndrig hafva äfven kommit fram.

Kjökkenmöddingen är i gropsystem. Så snart en grop har blifvit full, ha de grävt en ny strax bredvid. Detta tyder på att affallet ej kastats i själfva strandbrynet, som jag först trodde, ty då skulle allt legat på en plats.

Från Jägerskiöld hade jag bref härom dagen, och skref han att det blifvit tillsatt en nämnd för att besluta angående utdelningen ur Wernerska fonden. Du är väl icke med i denna nämnd? Om du är med där eller icke, vet jag emellertid att du gör, hvad som kan göras i saken. Tänk om jag kunde få tag i en kjökkenmödding i Bäveåns dalgång af högre ålder än denna!

Du har väl icke glömt att köpa Beserirte Magnesia? Så fort man känner af ett organ, är det något på tok med detsamma, och för min del har magnesian varit utomordentlig. Numera känner jag aldrig af att jag har någon mage. Den sköter sig själf, som den skall göra. Jag tog en sats i Oktober månad förra året och en i Januari i år. Sedan har jag stoppat i mig hvad som hälst, utom mjölk, och magen tar emot det och tiger. Du tycker kanske att jag tjatar med denna sak, men jag vill dig bara väl. Tablettformen är den behagligaste. Man kan bära den lilla flaskan i fick-